

VASÁRNAPI

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekkiszámja száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a Képes Híradó-val, valamint a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 17. szám.

Április hó 23.

A kiámlott magyar vér

Mely megrendüléssel olvassuk a hivatalos helyről adott tájékoztatást, amely szerint a ruszin területek megszállásával kapcsolatban a honvédségnek összesen 72 halott, 164 sebesült, 3 eltűnt és 2 fő fogoly vesztesége volt.

S ahogy olvassuk, az ezeréves magyar történelem fájó, de egyben felemelő és örök életteli biztató eseményei idéződnek elénk. Hogy hányszor, de hányszor kellett ennek a népek országutjára állított szegény magyar hazánknak egyes vidékeit újra meg újra vérről öntöznünk, hogy ismét a szabadság virága szökkenjen ki belőlük. S hogy megint elmondhassuk: ez a miénk volt s az is marad!

Mert az volt ezer évnél is több ideje. S nem is fegyverrel vettkék el tőlünk, hanem a nagy világháború legnagyobb szélhámosai kapták meg árulásuk jutalmául s kullgáltak áldott vidékére, mint az éjszaka martalócai.

Most nehéz volt otthagyniok, mint a bitórlónak nem könnyű átengedni a más javait, amikből előnye és jómódja származott. De menniük kellett, mert helyzetük tarthatatlan volt, mint a kártékony dudavé a termő vidéken.

A magyar honvéd szuronya távolította el őket s vére tüntette el nyomukat. De az a frissen ontott vér a magyar homlokokról is lemosta most a gyalázatot, hogy lehetett idő, amikor azok a sehonaiak és szent földre settenkedhettek... Köszönjük drága, hős fiainknak!...

A falu értékeinek

felkarolásáról, a nemzeti erőtartalék kincsei feltárásának fontosságáról szólott ismét a tiszáninnyi református egyház főpapja. A Falu-Gazdaszövetség és a Vasárnap, mint a falu értékeinek régi pártfogója, őszinte örömmel üdvözi ezeket a szavakat, megemlítve, hogy a falusi értékek

képzetének pompásan bevált intézménye, a sárospataki népfőiskola közhasznú munkásságát erjelejtéből támogatni iparkodik. Ez a kérdés azonban túlnő immár az egyházi és világi tényezők, egyesületi és intézmények hatáskörén; azt kell mondanunk, hogy a magyar értékek felkarolásának ügyét állami monopólium má kell tenni. Ugyanakkor, amikor meg kell akadályozni a szellemi proletariátus keletkezését és az elhelyezkedni nem tudó képzett

emberek túltengésének gátat kell vetni, minden eszközzel lehetővé kell tenni azt a valóban tehetséges, tudnivágyó falusi gyermekek számára, hogy a bennük rejlő tehetség a maga teljességében kibontakozhassék. Nem vagyunk hívei annak, hogy a falu közepes tehetségei iskolákat végezve elszakadjanak a falutól, amely azután a tehetséges és okos emberektől kifosztottan senyvedjen tovább, mert odahaza a faluban még nagyobb szükség van a tehetséges,

széles látókörű emberekre, mint a nagyvárosokban. Ellenben fontos az, hogy a kivételes tehetségek ne kallódjának el a faluban, vagy onnan kikülvánkozva, kizárólag a politikán keresztül kényszerüljenek érvényesülést keresni. Fel kell kutatni a megfelelő, az igazi tehetségeket és módot kell nyújtani kinek-kinek arra, hogy a tudásának, tehetségének leginkább megfelelő helyen munkálkodhassék faluja, osztálya és főként hazája javára...

A római látogatás

Az európai politikanak nagyjelentőségű eseménye volt Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter római látogatása. A magyar államférfiak utazása természetesen nem hozott meglepetést, hiszen Európaszerte közismert tény az, hogy Magyarország és Olaszország között évtizedes és bensőséges barátság áll fenn és hogy a magyar nép csak hálával és szeretettel gondol Olaszországra és a Ducera, aki *clsnök ismerte el a magyar igazság érvényesítésének fontosságát.* A magyar miniszterelnök és külügyminiszter utazásának jelentőségét az a tény fokozza, hogy

ez a látogatás újabb alkalmul szolgált a két állam és nép közti barátság erőteljes kifejezésére.

A miniszterelnök és külügyminiszter fogadtatása, a tömegek lelkes ünneplése és az elhangzott pohárköszöntők fényes bizonyosságai annak, hogy Magyarországot és Olaszországot nem pillanatnyi hangulatok, vagy muló érdekek, hanem évszázados érzések állítják egymás mellé és teszik meg az európai békéért, az igazság érvé-

nyesítéséért folyó harc *együttérző,* ha kell: *együttvérző* bajtársaivá.

Fényes és lelkes fogadtatás

Az ünnepes látogatásról az alábbiakban számolunk be:

Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter április 17-én reggel utazott el Budapestre. Bucsuztatásukon a kormány tagjai, a magyar közelet vezető egyéniségei, az olasz, a német és a jugoszláv követ jelentek meg.

Amikor a vonat a jugoszláv határra érkezett, ott a *szávi báni hivatal vezetője* tolmácsolta a magyar államférfiak előtt a *jugoszláv kormány üdvözlését.* Az olasz határon lezajlott ünnepes fogadtatás után folytatta a vonat utját Róma felé.

Április 18-án reggel érkezett meg a magyar államférfiak vonata a magyar és olasz zászlókkal pazarul felszített olasz fővárosba. A pályudvaron Mussolini és Ciano gróf olasz külügyminiszter fogadta Teleki Pál grófot és Csáky István grófot. A szí-

vélyes üdvözlés után a magyar államférfiak az utakon felsorakozott lelkes tömegek éljenzése közben, a rendelkezésükre bocsátott gépkocsikon, szállásukra hajtottak, majd elhelyezték a magyar kormány koszorúját a Pantheonban, az olasz Névtelen Katona sírján és a fascista hősek kápolnájában.

Délben III. Viktor Emannel, Olaszország és Albánia királya és Etiópia császára fogadta a miniszterelnököt és külügyminisztert; Elena királyné és császárné pedig Teleki Pálnét fogadta.

A fogadás után a királyi és császári pár villásreggeli adott a magyar vendégek tiszteletére.

Délután hat órakor Mussolini miniszterelnök fogadta Teleki Pál gróf miniszterelnököt és Csáky István gróf külügyminisztert. A *kétórás tanácskozásra* résztvett Ciano gróf olasz külügyminiszter is. Este kilenc órakor a Duce a Palazzo Veneziaában estebédet adott a magyar államférfiak tiszteletére.

A barátság pohárköszöntői

Az első pohárköszöntőt Mussolini miniszterelnök mondotta, aki történelmi jelentőségű beszédében

rámutatott arra, hogy Róma népe azzal a meleg barátsággal és szeretettel fogadta a magyar miniszterelnököt és külügyminisztert, amelynek mindenkor bizonyosságát adta és amely az olasz népet a magyar nemzethez fűzi. Örömet fejezte ki azért, hogy Magyarország javára helyreállították az igazságnak azok az alapelvei, amelyeknek elismerését Olaszország régen és állhatatosan követelte. Hangsúlyozta, hogy a két nemzet közli kapcsolatoknak az alapja az a határozott akarat,

BESZÉLŐ SZÁMOK

A háromszentes spanyol polgárháború halottainak számát a két oldalon mintegy 1.200.000 főre becsülik. Ezek közül 450.000 katona, 750.000 pedig polgári lakos. A katonai veszteségből a nemzetiekre 130.000 halott jut. A két fél veszteségének nagy különbségét Franco tábornok csapatainak megsemmisítő tüzérségi és légi fölényével magyarázzák.

hogy egyesítsék erőiket a rend és béke védelmére. Rámutatott arra, hogy Magyarország ezt az akaratát újból bebizonyította a bolsevistaellenes egyezményhez történt csatlakozásával. Kifejtette, hogy Magyarország külpolitikája teljes összhangban van az olasz politika célkitűzésével, amelyet az igazság és békeakarattal jellemez és amelyet Róma—Berlin tengely és a Jugoszláviával való együttműködés irányít. Végül újból kifejezte a Magyarország iránti megdönthetetlen barátságot, poharát a Kormányzó Ur, a vendég államférfiak, magyar kormány és a magyar nemzet boldogulására emelte.

Teleki Pál gróf miniszterelnök válaszbeszédében hálásan megköszönte a Duce különösen meleg szavait és azt, hogy az elmúlt hónapok Magyarországra kedvező eseményeinek bekövetkeztén esztendőök óta munkálkodott a Duce és az egész olasz nép.

— Különösen szerencsésnek érzem magam, — mondotta többek között a miniszterelnök, — hogy nekem jutott osztályrészül, hogy Rómában élőszóval először én mondhatom meg Nagyméltóságodnak, hogy

**történelmi tetteért a legsze-
renyebb magyar házacsakában
is hálaival, megbecsüléssel és
őszinte ragaszkodással emle-
getik Olaszország nevét.**

Hangsúlyozta ezután a miniszterelnök, hogy miként Olaszország erős Magyarországot kíván, Magyarország viszont életérdeke, hogy az Olasz Birodalom hatalma gyorsan emelkedjék a legmagasabb pontig. A miniszterelnök beszéde további során rámutatott arra, hogy a kölcsönös mély rokonzérés és a közös érdekek hozták össze a két államot, amelyeket a rend fenntartására és az igazi béke kipéztésére irányuló erős akarat fognak majd együtt tartani. Semmi sem választja el a magyar politikát az olasz, politika célkitűzéseitől; Magyarország magáévá tette a tengelypolitikát és a kölcsönös megbecsülés egyre jobban hódít Budapest és Belgrád, a magyarok és jugoszlávok között. Végül újból köszönetét fejezte ki a Duce szavaiért, poharát a király és császár, családja, valamint a Duce egészségére és Olaszország egyre növekvő dicsőségére emelte.

Magyar-jugoszláv megegyezés felé

A magyar államférfiak a római látogatás második napján, április 19-én megtekintették az olasz bányászati kiállítást, majd résztvettek a magyar követségen rendezett villareggelini. Délután négy órakor újabb kétórás tanácskozás folyt le a Palazzo Venezia-ban az olasz és a magyar államférfiak között. A tanácskozás után a Duce és a magyar államférfiak résztvettek az olasz ifjuság hatalmas sportünneplénynél, majd este kilenc

órákor Ciano gróf olasz külügyminiszter és felesége, Edda Mussolini, az olasz tisztikaszinó márványtermében innepi estebéden látták vendégül Teleki Pál gróf miniszterelnököt és Csáky István gróf külügyminisztert.

Az olasz lapok közlései szerint olasz mértékadó körök nagy megelégedéssel hangsúlyozták, hogy a tárgyalások a legszívesebben mederben folynak a két baráti ország képviselői között és bizonyosra vehető, hogy a napirenden szereplő valamennyi kérdésben végleges eredménnyel fognak jutni.

A napirenden szerepel az olasz-magyar kulturális és gazdasági kapcsolatok kimélyítésének megbeszélése kívül a jugoszláv-magyar kérdés is. Rómában rámutatnak arra, hogy Magyarország ismétellen kifejezését adta annak a készségének, hogy

**az Olaszországgal barátságban
élő Jugoszláviával jóviszonyt**

teremtessen.

A legfontosabb és a legnagyobb jelentőségű az olasz sajtónak és előkelő tényezőknek az az egybehangzó megállapítás, amely szerint Olaszország és Magyarország külpolitikája teljesen azonos irányú.

A jugoszláv-magyar viszony közeli rendezésének valószínűsége mellett szól az a körülmény is, hogy közvetlen a magyar államférfiak olaszországi utazása után, április 22-én, Jugoszlávia külügyminisztere ül össze Velencében Ciano gróf olasz külügyminiszterrel.

A világsajtó nagy érdeklődéssel kíséri a római eseményeket és megállapítja, hogy Teleki Pál gróf és Csáky István gróf olaszországi útja még jobban megszilárdítja Róma és Budapest egymás iránti barátságát.

A magyar államférfiak római látogatásának további részleteiről jövő heti számunkban közlünk beszámolót.

A HÉT POLITIKÁJA

A felsőház elfogadta a zsidójavaslatot

A felsőház egyesített bizottsága április 13. és 14-én tartott ülésein foglalkozott a második zsidójavaslatral. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter a felszólalásokra adott válaszában ismétellen rámutatott a törvényjavaslat elfogadásának szükségességére és hangsúlyozta, hogy az esetleges további engedmények az ország keresztény lakosságának érdekeit érintik súlyosan. A bizottság az igazságügyminiszter nagyhatalmú felszólalása után általánosságban is, részleteiben is elfogadta — a Vasárnap legutóbbi számában ismertetett módosításokkal — a törvényjavaslatot.

A felsőház április 15-iki ülésein kezdte meg a törvényjavaslat, illetve a törvényjavaslat elfogadásáról szóló bizottsági jelentés tárgyalását. A felsőházi vita során elhangzott felszólalásokra Teleki Pál gróf miniszterelnök válaszolt és hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslatot meggyőződéssel és nem mint egyszerű politikai örökséget képviseli. Kifejtette, hogy a zsidóság túlzott terfoglalását megszüntetendő még erősebb rendszabályokat tartana szükségesnek. Kijelentette, hogy amennyiben a felsőház elfogadja a javaslatot,

azokkal a módosításokkal, amelyekhez a kormány hozzájárul, hajlandó közbenjárni a képviselőházban olyan irányban, hogy a képviselőház is fogadjon el a felsőházi módosításokat.

Április 17-én Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter szólt fel, adatokkal világítva meg a törvényjavaslat indoklását és rámutatva arra, hogy a törvényjavaslat elfogadása után nehéz munka következik, hogy az ország valóban keresztény és nemzeti legyen.

A felsőház a miniszterelnök és igazságügyminiszter felszólalása után a javaslatot általánosságban elfogadta.

A felsőháznak a zsidójavaslatot részletesen tárgyaló április 18-iki ülésén ismét felszólalt Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, aki foglalkozott a részletes vita során felszólalók érveivel és újból rámutatott arra, hogy a törvény hivatása az lesz, hogy az ősi magyar szellemiségét juttassa érvényre az országban.

A felsőház ezután részleteiben is elfogadta a törvényjavaslatot, amelyet a már ismertetett módosításokhoz való hozzájárulás végett nyomokban visszakiűdött a képviselőháznak.

A képviselőházi bizottság nem járult hozzá a zsidójavaslat módosításához

A felsőház által módosított zsidójavaslatot, illetve a javaslaton a felsőház által végzett módosításokat április 19-én tárgyalta a képviselőház egyesített bizottsága. Az ülés megnyitása után Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter megállapította, hogy a módosítások nem a kormány, hanem a felsőház módosításai és kérte a bizottságot, hogy a felsőház magatartását is figyelembe véve, mérlegelje a módosításokat, amelyeknek elfogadását a kormány nem tette pártkérésé.

A vita során több felszólalás hangzott el, amelyekben hangoztatták a felszólalók, hogy a javaslat módosításai kiforgatják a javaslatot eredeti szelleméből. A felszólalások után a bizottság nagy többséggel elvetette azt a módosítást, amely szerint az 1848 előtt letelepedett és 1939 január elseje előtt kikeresztelkedett zsidók kivételnek a törvény hatálya alól, valamint azt, hogy egy külön bizottság legfeljebb százötven zsidót kiemelhet

a törvény hatálya alá vont zsidóság soraiból.

A bizottság jelentését a képviselőház lapunk zárta után április 21-én tárgyalja.

Amennyiben a képviselőház is elvetné a felsőházi módosításokat, a most érvényben lévő törvények értelmében összehívják a két törvényhozási fórum egyeztető bizottságát. Ha ez az egyeztető eljárás eredménytelen maradna, azaz nem sikerülne az ellentétek áthidalása, úgy a képviselőház által már elfogadott javaslatot terjesztik fel a kormányzóhoz jóváhagyás, illetve kihirdetés végett.

A képviselőház ülése

A képviselőház április 19-én ötperces formális ülést tartott, amelyen belterjesztették az 1937—38. évi általmi zárszámadást és az ezzel kapcsolatos jelentéseket.

A földbirtokpolitikai törvényjavaslat bizottsági tárgyalása.

Április 17-én folytatta a képviselőház földművelésügyi, igazságügyi és

pénzügyi bizottsága Ivády Béla elnökségével a kishaszonbérletek alkalmatlanság elmozdításáról és más földbirtokpolitikai intézkedésekről szóló törvényjavaslat általános bizottsági. Több hozzászólás után a bizottság — Teleki Mihály gróf földművelésügyi miniszter németországi utazása miatt — a tanácskozás folytatását a miniszter hazaérkezése utáni időre halasztotta.

A miniszterelnök üdvözlése

Az ország törvényhatósági bizottságai, az egyes törvényhatóságok közgyűlései és a közigazgatási bizottságok sűrű egymásutánban üdvözlők látványilag és feliratokban Teleki Pál gróf miniszterelnököt és kormánytát Kárpátalja visszacsatolása alkalmából. A megleghangú megnyilatkozások bizottságai annak, hogy az ország lakosságának legszélesebb rétegei méltányolják és keletlen értékelik azt a hatalmas, országalkotó munkát, amelyet ma a magyar miniszterelnök végez.

Szeged város tanyavilágának népe Tukats Sándor főispánnak a tanyák között tett látogatását alkalmmal használta fel annak az egyhangú kérésének az előterjesztésére, hogy a főispán kérje fel a tanyák népe nevében Teleki Pál gróf miniszterelnököt arra, hogy a választások kiírása esetén vállalja el a szegedi listavezetői tisztviselést. A főispán válaszában kijelentette, hogy a kérést tolmácsolni fogja és bejelentette, hogy a szegedi gondolat huszadik évfordulóját előreláthatóan az idén fogják megünnepelni méltó fényben Szegeden.

Schandl Károly beszámoló körútja

Schandl Károly dr. titkos tanácsos, a devescéri kerület képviselője kerületének Vid, Királyszállás és Nagyalásony községeiben beszámolót tartott és hangoztatta, hogy a Magyar Élet Pártja Szent István országának ujjaépítése érdekében folytatja azt a sikeres külpolitikát, amely közel kétfélmillió lelket, ezernél több falut, sok várost, sőt és tuzfát hozott vissza háború nélkül. A lengyel-magyar szomszéd-ság Nagy Lajos dicső korára emlékezett, a trianoni kálvária után a feltámadás állomásait járjuk. Ezen az uton lelkesedéssel követjük kormányzóinkat, a nemzet egyetlen vezérét. A nagy ünnepléssel fogadott beszédért Matis Károly evangélikus lelkész, vitéz Kiss Gábor bíró és Vathi Géza kisbirtokos mondott köszönetet és biztosították községeknek bizalmáról.

A házvezetőszárhelyi m. kir. megegyezéses szakiskola

Folyó évi szeptember hó elsején kezdődik két éves tanfolyamára pályázatot hirdet. Az iskola célja gazdák és hérlék fiatalok, valamint utadalnak részére altszektet képezni. Ezenkívül az iskola sikeres elővezése kis-lejiparosi üzemek vezetésére is képesít. Egy évre fizetendő díjak összege 200 pengő, melyet a hallgató az iskola tanuló-otthonában teljes ellátást is kap. Az összeg több részében is fizethető. Sokgyermekes családból származó és szegényorsú szülők gyermekei részére feldíjas és igen kedvezményes helyek is vannak. Felvételtök 17. életévüket betöltött, legalább négy elemi osztályt végzett ifjak. Személyes, vagy írásbeli megkeresésre bárkinek szívesen nyújt felvilágosítást az iskola igazgatósága.

**Express hashajtó az
Igmándi keserűviz**

Megelőzi betegségeit.

Forrátulajdonos:

**SCHMIDTHAUER LAJOS
KOMÁROM**

Kapható nagy- és kisüveg.

Magyarország és Románia

Csáky István gróf külügyminiszter expozéja

Csáky István gróf külügyminiszter április 13-án délelőtt a képviselőház, délután a felsőház külügyi bizottsága előtt nagy beszédben ismertette a külügyi helyzetet, illetve azokat az indokokat, amelyek Magyarországot a Népszövetségből való kilépésre készítették.

Magyarország 1922-ben lépett be az 1920-ban alakult *Nemzetek Szövetségébe*, amely azonban a fennállása óta eltelt csaknem két évtized alatt, nem váltotta be a hozzáfűzött várakozásokat. Megalakulásakor 57 állam volt a tagja, de hamarosan megindult a tehetetlen, kétbalkezes intézmény bomlása: *Japán* és *Németország* 1933-ban, *Paraguay* pedig 1935-ben kilépett a Népszövetségből, amelyek az Egyesült Államok nem is volt a tagja. A Népszövetség kezdeti tehetetlenségét és erősen baloldali színezetét csak fokozta az a tény, hogy 1934-ben belépett a Szovjet Unió is tagjai sorába. A legutóbbi hetekben már *Chamberlain*, angol miniszterelnök is megállapította egy beszédében, hogy a Népszövetség nem alkalmas a világbéke biztosítására.

A Népszövetség alapvető hibáit és komolytalan voltát a magyar külügyminiszter a megdöntöttség érvek egész sorával bizonyította be és szinte vádbeszédszerű expozéjában rámutatott arra, hogy

Magyarország egyetlen, a Népszövetség elé terjesztett ügyében sem számíthatott megértésre és kedvező elintézésre, tehát semmi értelme sem lett volna annak, hogy a Népszövetség hatalmas költségvetésének terhei viselésében továbbra is résztvegyen.

Csáky István gróf külügyminiszter expozéja (beszámolója) bevezető részében visszapillantást vetett a Magyarország és a *Nemzetek Szövetsége* közti kapcsolatokra és leszegzte, hogy a *Nemzetek Szövetsége* elejétől fogva nem váltotta be azokat a reményeket, amelyek megkötéséhez fűztünk. Nem felelt meg a Népszövetség *kisebbségvédelmi feladatainak* sem. Az 1938. év közepéig benyújtott 881 petícióból — panaszos kéresből — 392-öt, formai okokra hivatkozással, már a titkárság elutasított, az elfogadott 489-ből pedig csak hat került a tanács elé. Ebből a hat petícióból 3 magyar vonatkozású volt. Hasonlóképpen nem felelt meg a Népszövetség a *kötelező nemzetközi bíráskodási kötelezettségének* sem, amikor pedig Magyarország bírójelölésre kérte fel a Szövetséget, ezt a kérést sem teljesítette. További súlyos megállapítása a külügyminiszteri beszámolóban az, hogy

a Népszövetség az általános lefegyverezés gondolatát feloldozta az együttes biztonság ábrándjának, ami a mai fegyverkezési versenyre vezetett.

A Népszövetség által üzött egyoldalú politika előtt nem rokonszenves államok nem juthattak megfelelő szerephez a tanácsban, titkárságban és bizottságokban. Hivatkozott a külügyminiszter *Apponyi Albert* grófnak egy 1929-ben elmondott beszédére, amelyben látnoki erővel megjósolta a Népszövetség felbomlását, majd hivatkozott a magyar kormányok által

a multban a Népszövetség előtt az *egyeségek módosítása* érdekében kifejtett eredménytelen munkára. A Népszövetség a fennállása óta eléje terjesztett 42 politikai természetű vitás ügyből csak 11-ben hozott érdemleges határozatot, — ezek az ügyek azonban még a világháború likvidálására vonatkoztak — míg a 31 ügyben vagy megegyeztek a felek, vagy más nemzetközi fórum döntése elé kerültek az ügyek, vagy a felek egyike kilépett a Népszövetségből, *nyilvánvalóan azonban elintézetlenül értek véget.*

Csáky István gróf külügyminiszter expozéja további során kifejtette, hogy akkor, amikor egyfelől a mai helyzet további fenntartására a *Népszövetségen* kívül új rendszert kívánunk egyes államok kiépíteni, de kísérletek folynak arra is, hogy a *Népszövetséget*, mint hidat állítsák ezeknek a céloknak szolgálatába,

igyekeznünk kell minden oldalon cselekvési szabadságunkat biztosítani.

Magyarország teljesen önként, hoz-

Ritkán származik köszönet abból, ha a házbéliek perpatvarába a szomszéd beleszólik. Vagy a házbéliek nem köszönik meg a beleszólókat, vagy a szomszéd nem köszöni meg, amit fogadtatlan prókátorokodásért kap.

Tisztára ez most Rooseveltt, amerikai elnök esete,

aki felbuzdulásában és nem kevesebb elfoglaltságában táviratot intézett a tengelyhatalmak vezetőihez, s felajánlotta a békés tárgyalások lehetőségét nekik. A táviratra egyenlő heveséggel zudultak fel a német és olasz lapok: hogy az amerikai elnök beállítása sértő; a tengelyhatalmakat békebotoknak tünteti föl azáltal, hogy váratlanul felsorol olyan harminc államot, amelyeket Berlin vagy Róma természetesen meg akarna támadni; végül, hogy *Roosevelt* távirata igazolni akarja a nyugati nemzetek előtt s a világ közvéleményében a bekerítési politikát.

Mindez egyelőre sajtóvélemény. *Mussolini* és *Hitler* hallgat.

A német vezér és kancellár április 28-án hívta össze a birodalmi gyűlést, ott ad választ,

amelyben bizonyára kifejté Németország követeléseit, vagy legalább is feltételeit. *Hitler* nyilatkozatát pedig bizonyosan ki fogja egészíteni, vagy előtte, vagy utána *Mussolini* is.

A dolgot ilyenformán még súlyosabb teszi, hogy a szomszéd elfoglalt szót bele a házbéliek vitájába. Egyik félnek kedvezett, azt védte, a másiknak pedig semmit sem helyezett kilátásba, csak meghunyászkodást és csendet követelt tőle.

A számításba azonban hiba csúszott. Most nem a háborúban legyőzött és kimerült, hanem nemzeti önzertükben újjászületett s *véderejükben féltelmesen megerősödött nemzetek követelik a tengelyhatalmak számára az anyagi, szellemi és erkölcsi bologulás egyenlő feltételeit azoktól, akik azt a világháború után kikajították.*

Ez a lényeg. Ezt érzi most a kerek

szu megfontolás után, szánta rá magát a kilépésre, kizárólag azért, hogy az eljövendő, küzdelemmel teli időkben a nemzet önrendelkezési jogát minél tökéletesebben biztosíthassa.

A külügyminiszter természetesen ráterát a nemzetközi helyzet újabb fejleményeinek értelmezésére is és rámutatott arra, hogy *Magyarországnak különösen nehéz a helyzete Romániával szemben*, amely mindent elkövet, hogy elhitesse a világgal, hogy oka van Magyarországról ellenséges szándékokat feltételezni, noha a magyar kormány tiszteletben kívánja tartani *Románia* határait. Biztosította ezután *Romániát* a külügyminiszter arról, hogy érzékenységre mindaddig tekintettel lesz a magyar kormány, ameddig *Románia* tekintettel lesz a milliós magyar kisebbség sorsára.

Végül kijelentette, hogy *Magyarország fenntartja továbbra is azt a régi javaslatát, hogy Románián kössön Magyarországgal kisebbségi egyezményt.*

A külügyminiszter expozéja egy a képviselőházban, mint a felsőházban, teljes elismerést aratott. Hasonló fogadtatásban részesült a tárgyilagos külföld részéről is.

Tangóharmonika 40 pengőtől

Rádió, gramofon és az összes Hangszerek legelőbb beszerzési forrása.
Képes árjegyzék ingyen!

Hitler Adolf ötvenéves

Hitler Adolf vezér és kancellár, a Harmadik Birodalom megteremtője, április 20-án töltötte be életének *ötvenedik esztendőjét*. A német birodalom vezérének születésnapjára ünnepén ösztönte lélekkel vesznek részt a világ nemzeti érzésű népei is, s talán elsősorban *Magyarország*, amely soha nem muldo háttalval gondol a nagy államférfiúra, aki ugyanakkor, amikor saját népét az esélettségéből felemelte és visszazerezte a Németországtól elrabolt területeket, nem feledkezett meg a világháború alatti hű fegyvertársáról, *Magyarországról* sem. Neki köszönhetjük, hogy a párizskörnyéki békeszerződések hazugságra alapozott papírvára összeomlott és megkezdődött *Szent István Birodalomának újateremtése*. De — és ezt a tényt csak a történelem fogja méltóképpen értékelni — *Hitler Adolfnak köszönheti az egész világ, hogy a jelenkor kulturáját nem pusztíthatta el a bolszevizmus.* A magyar nép hálás szívvel és meleg szeretettel kívánja *Hitler Adolfnak* és a német népek, hogy Isten áldása kísérje továbbra is a Führernek a békéért és igazságért vívott küzdelmeit...

A magyar küldöttség elutazott Hitler vezér születésnapjára ünnepeségeire.

Daranyi Kálmán, a képviselőház elnöke, ny. miniszterelnök, *Imrédy Béla* ny. miniszterelnök, *Teleki Mihály* gróf földművelésügyi miniszter s *Vay László* báró, a Magyar Élet Pártjának elnöke április 18-án délután utaztak el *Berlinbe* *Hitler* vezér születésnapjára ünnepeségeire. A küldöttség másnap, április 19-én érkezett meg a német fővárosba. A küldöttséghez *Kunder Antal* ipar- és kereskedelemügyi miniszter Bécsben csatlakozott. A küldöttség tagjai közti volt *Mecser* *András* országgyűlési képviselő, viszont *Rajnisz Ferenc* országgyűlési képviselő, aki már napok óta *Berlinben* van, ott csatlakozott a küldöttséghez.

MINDEN ÚJ ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti

Természetesen nagyjelentőségű diplomáciai esemény a magyar miniszterelnök és külügyminiszter római látogatása is, erről azonban lapunk vezető helyén emlékezünk meg.

Tisztelgés az uzsoki hősnőknél...

Az Országos Frontharcos Szövetség április 16-án, vasárnap délelőtt meghátó ünnepséget rendezett az uzsoki hősi temetőnél. A gyönyörű nyugvóhely éppen a lengyel-magyar határon fekszik. Emlékművén négy-nyelvű felirat van. A katonatemetőt 1914 őszén az orosz hadvezetőség alapította. Hat orosz és hat osztrák-magyar tiszt, valamint 351 orosz, osztrák és magyar katona alussza benne örök álmát...

Az ünnepségen az Országos Frontharcos Szövetség vezetősége és nagyobb számu zártrendű bajtársi egység, valamint a lengyel frontharcosok küldöttsége vett részt.

A tábori mise előtt Mándoky Sándor ny. tábori főesperes üdvözölte a lengyel vendégeket. Beszéde után vitéz Martsekényi Imre országgyűlési képviselő koszoruzta meg kegyeletes szavak kíséretében a hősök emlékművét.

A megkoszoruzás után a magyar frontharcosok emlékszámláját nyújtották át a lengyeleknek. Skorobohaty ezredes meleg beszéddel köszönte meg az ajándékot s viszonzásképpen a lengyel frontharcosok zászlaját adta át a magyaroknak.

A Kormányzó Ur adománya a szlovákiai magyar házak javára

A kormányzói kabinettiroda értesítést küldött Eszterházy János grófnak, a Szlovákiai Egyesült Magyar Párt elnökének arról, hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Ur a szlovákiai magyar házak mozgalmának céljaira ezer pengőt adományozott.

„József apánk” üzenete a ruszinokhoz

József királyi herceg tábornagy április 13-án rádió üdvözölte a hazatért Kárpátalját. A világháború népszerű hadvezére, akit rajongással szerető katonái József apának néven becéztek, azzal a meleg közvetlenséggel szólott Rákóczi népéhez, amely ma is forró visszhangra talál minden magyar szívében.

Megdicsérte ruszin testvéreit husz éves rabságukban tanusított hazafii hűségükért. Felemlítette, hogy már gyermekkorra óta figyeli egyszerű és tiszta életfelfogásukat. S hogy mint háborus hadvezér a Kárpátok védelmének szörnyű megpróbáltatásaiban sem látta soha, hogy hűségük megingog. Mindig a szentistváni Magyarország igaz fiai maradtak. Majd így folytatta:

— A szeretet, amellyel bevonuló segítségetekre siető honvédségünket mindenütt fogadtátok, az igaz magyarok szívéből visszasugárzik Rátok. Kiérezhetitek honvédeink tekintetéből, hogy czentul az ő oltalmuk alatt Ti is biztonságban érezhetitek magatokat.

— Lejöhettek megint tutajotokkal. Alföldünkre, ahol tárt karokkal rátok váró testvéreink találtak. Lesz megint jó kenyerek és a békesség napja fogja munkátok gyümölcsét megérlelni.

— Fogjunk hozzá hát karöltött munkával a romok eltakarításához és közös hazánk felépítéséhez...

A királyi herceg végül a mindenható Uristen áldását kérte a derék ruszinokra.

Apró képek a jász-kun földről

Jászág, április 16.

A nagy világpolitikai események visszhangját, a belpolitikai kérdésekről alkotott véleményeket és főként a mindennapos étellel szembeni kívánságokat keressük a rendezett, nagyon csinos jászági falvakban. Megszületett az önálló hadsereg, megnagyobbodott az ország, választásra készül a politikai világ; mit szólnak mindehhez a jász és kun ivadékok? — volt a kérdés, amellyel vonatra ültünk, hogy egy-egy pillantást vessünk a jász-kunok életébe. Azok az apró pillanatfelvételek, amelyekben utunkról az alábbiakban beszámolunk, talán nem adnak részletes választ a felvetett kérdésekre, azonban kétségtelenül élethűek és bizonyosságai annak, hogy sem a külpolitika, sem a belpolitika változásai, de még a gazdasági bajok sem homályosítják el a falvak népének tisztánlátását, nem fertőzhetik meg tiszta érzéseit és becsületes szándékait.

Hadjárat kétmillió facsemetével a — munkanélküliség ellen

Jászakiséren a Református Ifjúsági Egyesület elnökével, Göcze József magyiszteletű ural beszélgetünk az időszerű kérdésekről és megkérdezzük, mi a magyarázata annak, hogy a faluban, ahogyan arról értesültünk, nem ismerik a munkanélküliséget.

— Két évvel ezelőtt — halljuk a magyarázatot — kezdte meg a község a munkanélküliség elleni hadjáratot. Előbb csak a vályogos telepeken, később a határ más részeiben is erdősíteni kezdett. Most már a második millió csemetét ültetjük el; 3—400 holdnyi területen nőnek az erdők és ezek az egész esztendőn át foglalkoztatják a munkanélkülieket. A környező községekben 120—140 százalékos pótdával sem tudják ezt elérni, nálunk csak 40—42 százalék a pótdó és mégis elértük azt, hogy itt semmiféle demagóg törekvésnek, a népnymort kamatoztatni akaró szándéknak nincsen talaja...

Jászapátin mozgalom indult a gazdaközönség szétforgácsolása ellen

Jászapátinban a kitűnően vezetett, szépen felszerelt, pompás helyiségben működő Gazdasági és Polgári Kör elnökével, Pataky István dr.-ral beszélgetünk. Általános feleselés közben mutat rá annak a felesleges voltára, hogy egy-egy községben még ma is egész sereg egyesület bontsa meg a gazdatársadalom egységét és az egyes egyesületek felekezeti, vagy politikai

„EROS”

szabadalmazott folytatlagos működésű szőlő- és gyümölcsfa-permetező Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Gyártja: **Dillányi József**
„Aerosan” műszaki és vegyipari üzeme
Bpest, VIII., Rákóczi-tér 10
Telefon: 130—196.

színezetükkel szítsák a pártoskodást. A gazdaközönségnek és a polgári társadalomnak a maga társadalmi, gazdasági és kulturális érdekeit egy táborban kell kiharcolnia. Jászapátinban vagy kilenc egyesület, kör működik, nagyjában azonos célkitűzésekkel, de természetesen az erők megosztása folytán nem teljes eredménnyel. A

Gazdasági és Polgári Kör éppen ezért feltesztésben kéri alapszabályai módosításának engedélyezését, hogy a jövőben ne csak természetes személyek, hanem jogi személyek, azaz az azonos célkitűzésű egyesületek is tagjai lehessenek és ilyenformán legyen elérhető a gazdatársadalom egyesítése...

A ma legnagyobb baja: a jászágértékesítés válsága

A jászladányi Gazdakörben Mészáros Gábor alelnök és Rimóczy Szilveszter háznagy a gazdak legnagyobb panaszát, az állatértékesítés válságát ismerteti konkrét esetek kapcsán. A katasztrófális állatok, az exportra felajánlott, összeirt jászág átvételének késlekedése a legsúlyosabb helyzetbe sodorták a gazdákat. Ezen a bajon nem nyhit a takarmányárak mérséklése, mert hiszen — amint azt Rimóczy Szilveszter találon megállapítja — a magas kukoricaár ugyancsak gazdaérdék: a kukorica-termelő gazda érdeke.

— Az a baj — mondja Rimóczy Szilveszter — hogy a gazda kétszer is szembetalálja magát a szabott ár-ral. Amikor csizmát, ruhát, szerszámot, a gyerekeknek — jómaga kilencet nevelt fel becületben 34 hold saját és 16 hold bérelt földet munkálva meg — könyveket vagy bármilyen iparcikéket akar venni és alkudni próbál, mellé nek szegeznek a szabott árat. Abba az árba — nem is szólhat ellene az ember — belekalkulálják a munkabérek, az adót, a tisztos polgári hasznát, a reklámt, meg amit csak lehet. Aztán megy a gazda a piacra a terményével, jászágával. De egy szót sem szólhat a termelési költségről, a munkabérről, a kockázatról — amit a vetéstől aratásig, a jászág világrajjtotól eladásig visel — az adóról, vagy pláne tisztos hasznáról, mert nem kérdik, hogyan kalkulál, mibe van neki a termény, vagy jászág, egyszerűen mellé-

nek szegeznek a másik szabott árat, a limit-et. Vagy odaadja annyit, vagy nem. Persze, a legtöbbször — de hogy a legtöbbször, mindig — oda kell adnia, mert különben nem veheti meg a szabott áru petroléumot, cukrot, ruhát és nem fizetheti meg az ugyancsak kiszabott adót... Az igazságos dolog pedig az lenne, hogyha a gazda, akinek ma bizony tényleg mindenhez kell értenie, éppennygy kalkulálhatná a maga portékájára árat, ahogyan a kereskedő, vagy iparos teszi.

A falunak nem kell a — politika

A barázdák kérgestenyérű, de jőzan-ítéletű népevel természetesen politikáról is sok szó csik. A vélemények, amelyeket hallunk, lesújtóak a csalafinta taktikával dolgozó politikusokra. A nép, amelynek nevében a sok „politikus” a maga érdeket hajszolja, kitar azok mellett, akik jőzan-ítékedésekkel, komoly munkával serénykednek a szövetkezeti mozgalom, a népi kultúra, gazdasági jólét fokozása érdekében, de súlyos hibának tartják azt, hogy minden, kifejezetten csak gazdavatkozásu ügybe sürün iparkodnak politikai szempontokat vegyíteni. Ennek a következménye aztán az, hogy előfordult például a gazdakamarai választások során — mint ahogyan arról megjőzöttünk — hogy az egyik csoport mintegy 400 választója közül mindössze tizenketten szavaztak...

Alkiknél nem frázis a „Mindent vissza” jelszó...

Az ország megnagyobbodása osztatlan lelkesedést és — a további nagyobboldásra vonatkozó várakozást keltett mindenütt. A fegyvergyakorlatra bevonultak hozátartozói, ha nehez szívvel is, de büszkén és lelkesen várják haza a bevonultakat és lesik a híreket. Hogy itt mennyire nem frázis a hazafias lelkesedés, a Mindent vissza! jelmondatt, azt a legbeszédesebben a Jászágón átutazva tapasztaltuk.

Az egyik állomáson — Jászdozsán — nehezen és hosszan bucsuzik feleségétől és nagy leányától egy „hazával” alaposan megpakolt, idősebb katona. Amikor a vonat elindul, beszélni kezdünk vele. Elmondja, hogy 47 éves, párhaldon gazdálkodik, azonkívül bádgosmesterséget is üz. Leánya elsőéves képezész. Csapattestétől huszonnygy óras eltávózást kapott és szaladt haza, a családhoz. Könnyek ragyognak a borostás, törődött arcon. Valaki vigasztalja:

— Majd hamarosan leszerelnek és hazajön — mondja az idegen.

Tagadón rázza az öreg vitéz a fejét.

— Nem! — mondja, — nem akarok én vagy egy fél év előtt hazajönni!

— Nem? — kérdi az idegen. — Hiszen most is olyan nehezen hagyta itt a családot. Hát nem jó lenne már itthon maradni?

— Az más! — feleli most már keményen a magyar. — Majd leszakad a szívem értük, — mondja visszafelé bökve az állomás felé, amely már messze elmaradt a vonat mögött — de csak akkor akarok hazajönni, amikor mindent visszazszereztem már! Ezért akarok csak fél év múlva egészen hazajönni... Addigra csak visszazszünk mindent, mindent!...

BARTOSS KÁROLY

Arany-ezüst beváltás a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

SZENT GYÖRGY ÉS SZENT MÁRK

Tavaszi nyílásával megindul a munka szerte a magyar földön. Április virághozó havának végén már erősen vetik a burgonyát, a kendert, a korai csalamádét és fogasolják az őszi gabonát. Az ügyes gazda már ilyenkor javában kaszálja a takarmánynak vett őszi növényeket és átter a zöld takarmányozásra. Ilyenkor — mint a régiék tartják — a zöld takarmányon kívül igazállatoknak és 10 literen aluli tehéneknek mást nem is kell adni. Április-végén már óvatosan megkezdik a legeltetést és a csikónak annyi zabot adunk, ahány hónapos. Ilyenkor keltetik a kacsát, és a pulykát legjobb eredményvel. A kertben a korai káposztaféléket és a zellerpalántákat kiültetik, a eklát, csemegetengerit, uborkát, dinnyét, tököt, téli káposztaféléket elvetik. A szőlőben folyik a márciusban megkezdett munka. Ültetnek és kapálgatnak. A méhesben is megindul a családok gyarapítását előkészítő munka. Ez csak egy nagyjában, de mennyi sok és szép munkát hozott a tavasz! Jelesen: *Szent György és Szent Márk.*

Szent György és Szent Márk, mint jeles napok, másról is veszik szép-burkukat.

Szent György az igazi ugynevezett tavaszkezdő nap.

Ilyenkor kezdik meg az állatok kiverését sok régi szokás kíséretében. Vannak, akik felfogóznak a kapura és lábuk közt engedik kiszaladni a jószágot. Vannak, akik zöld ággal, nyírfaeszéssel verik ki, mert ez „hasznos”. Vannak, akik felvirágozzák az ökrök, tehének szarvát. Amelyik jószág legtöbb zoldet őríz meg estig, az lesz a leghasznosabb és legegészségesebb — így tartják. Ilyenkor indulnak *harmatban szedni* a frisské. Úgy tartják, hogy *aki Szent György-napi harmatban mosdott, fűrdött, az egészséges lélesen egész esztendőben.* De még pogácsát is sutnek ezzel a harmattal. „Harmatpogácsa” mindenről és mindenkinél jó. Embernek, állatnak egyaránt. S mert hogy ilyenkor indul kifelé a jószág, most állnak el esztendőre a *pásztorok*. Számadó a gazdához, bojtár a számadóhoz. Most állnak el a családok, a béresek és más mezőgazdasági munkások. Így szokás ez ősi idők óta: *Szent Györgytől — Szent Mihályig.*

A régiék úgy tudták, hogy *gonoszjóró nap is Szent György.* Vigyázni kell ilyenkor az állatra és minden ingó és ingatlan jószágra. Sok érdekös babonás szokást őrözött meg a feljegyzés erről a napról. Ezek az ősi szokások mind védekező és óvó jellegűek. Hiszen a jószágkihajtó és egészségfürdő szokások is ilyenfélék. Meg kell értenünk a régi emberek régi szokásait. Sok szokás ma is él ilyenformán. Az Isten ölen élő ember általánosan a természet viszontagságainak van kitéve. A természetből függ természese, sokszor állata, földje, saját egészsége. Az elemektől való rettegés teremtette az ősi szokásokat. És míg a földmivelés és állattenyésztés ki lesz szolgáltatva a természetnek, addig e szokások is élnek különféle alakulásban és formában.

Szent Márk-napja is jeles nap és szépséges nap is.

Ekkor szentelik a búzát. Ezen a napon rétest, bélest sütnek a gazdabáznak és megvendélik a pásztorokat. Szent Márk-napjáról sok mindenre lehet előre jósolni. Ekkor szólal meg a béka. Ha ezen a napon a fűrj elbuhat a búzában, úgy jó termésre van kilátás. Asszonyi dologtöltő nap,

főként kenyérsütésre. A Bibliába, vagy a szentkép mellé e napon tesznek buzaszálát, mert erről azt tartják, hogy távol tart minden gonoszt és Isten áldását hozza a házra. Katonának jó ilyen buzaszálából küldeni, mert az Isten áldása és védőereje elkél e harcban. A magyar nép szép istenbizása és nagy család szeretete látszik az ilyen gondoskodásból. Mert nem vitatjuk az ilyen régi szokás értékét, mert aki hisz valamiben, főként Istenben, az nem tesz rosszat. És a Biblia mondja: *Közeledjétek Istenhez és Isten is közeledni fog hozzátok; mert hű az Isten.*

Virágható április havának utolsó jeles napja Széna Kata.

Naptárban: *Sienai Katalin.* Ez időjósó nap és termésjósó nap. Mint már fentebb említettük, nem kell csodálkozni ezeken és főként nem nevetéges az ilyen, mert érthető, hogy a föld fia, aki ezer és ezer fáradság és derékfájás után ha egy pillanatra is megáll, mire gondolhat másra és min tördelődhet, mint azon, hogy Istenem, milyen is lesz a termés? Mert a földmivelő élete és sorsa a természetől függ. Akinek bolta van, az arról gondolkozik. Akinek földje: az arról. Ez így van rendjén. És éppen ez a féltő nagy szeretet a magyar földmivelő ember ereje, mert szívevel csung munkáján, mert minden gondolata a drága földé és a drága magé,

melyet ha Isten megáld, melyet ha Isten kivirrat, kalászbá szoktet.

akkor lesz kenyér és lesz a gyerekeknek kiscsizma, lesz a lánynak új ruha és mind az egész családnak mindennapi kenyér és ami hozzávaló.

Szent György-, Szent Márk- és Széna Katalin-napján is csak megilletődő hálával tudunk a magyar emberre gondolni és Isten szép áldását kérjük nehéz munkájára. Minden úgy sikerüljön ebben az esztendőben, ahogyan ő kérte a Mindenhatótól, a földé és a magé és a kalász és a virágok örök Istentől...

SZÁMADÓ ERNŐ

Mi lesz az árvizkárosult gazdákkal?

Sűrű porfelhőket gomolygat az erős áprilisi szél a *Jászság* felett, ott, ahol alig pár napja még piszkos áradat hömpölygött... A magasabb fekvésű földek már áhítozzák az esőt, ott pedig, ahonnan már leszaladt az áradat, a föld felszíne egy-két négyzetméteres tömbökbé szikkadt össze, de a már halaszthatatlan munkálatokat mégsem lehet még megkezdeni, mert 20—30 centiméteres mélységben még puha, sáros a föld. A megmaradt holtvizeket ellepték a békák; ektelen kuruttyolások, brekegések keresztülhallatszik a vonat dübörgésén. A *Tarna*, meg a *Zagyva* már szelid patakok,

de mintegy 1500 holdnyi területen még ottvan a megáradt vizek maradványa.

A máskor pompásan termő

Jászság egy részének pusztulásáról az érdekeltek és az illetékes hatóságokon kívül ma már senki sem beszél; vége a szenzációnak, holott most, a *vész elmúltával kelletlenül megmutatnia a magyar társadalomnak, hogy tud együttérezni azokkal, akiknek minden javát, reményességét néhány óra alatt tönkretették a megvadult elemek.* Hatvan-hatvankét esztendő óta nem volt az országnak ebben a részében ilyen nagy áradás, mint az ide. Ez a magyarázata annak, hogy bizony a védőművek nem bírtak a hatalmas vízzel. A pillanatnyi segítség körül nem volt semmi baj; a közigazgatás, — az érdekeltek megék fősipánjaival az élén — megtette a kellő intézkedéseket, a honvédek, — mint ezt a *Vasárnap* megírta — emberfeletti munkát végeztek, de — az érdekeltek még ma sem sejtik, mi lesz velük.

MAGYAR ÉS OLASZ HŰSÉG

Két beszéd hangzott el Rómában. Egy magyar, egy olasz. Mussolini és Teleki szözlottak. Szavukat az egész világ figyelte.

— Megingathatatlan és törhetetlen a barátság — Olaszország és Magyarország között — mondotta Mussolini — mert kipróbált hűség az alapja.

— A magyar hagyományos kiállás és barátság pedig mindig megnyilvánult nálunk — folytatta Teleki Pál — amikor a magyar nép ösztönszerűen megérzi, hogy az olasz nép ezt tőle elvárta. Ezért csatlakoztunk legutóbb saját elhatározásunkból a tengelypolitikához és változatlanul kitartunk mellette.

Róma beszélt. A hűségről, megbízhatóságról és barátságról volt szó. Ezt tudomásul veheti az egész világ azzal, hogy a magyar, ha egyszer valahova odaszegődik, ott állja a sarat az utolsó csepp végig.

A római beszédekben az olasz és magyar nemzet lelke elpusztíthatatlan acéllá kovácsolódott össze. Ez a barátság tűzálló, mert nem mesterséges, hanem a két nemzet millióinak igaz érzéséből fakad. Évszázadok készítették meg. Türr Istvánok, Telekiek, Tüköriek és Montik pecsételték meg. Közösen hullott az olasz és magyar vér. Minket tehát nemcsak történelmi, kulturális, hanem mártíromsági kötelékek is összekötnek.

Mussolini — ez az acélemler — azt cselekszi, amit e sorok írójának 1927-ben mondott:

— Mondja meg minden magyarnak, hogy megállni nem szabad, hanem nagy céljaik felé tekintve, szakadatlanul úgy kell dolgozni, mint ahogy Itáliában látja. De azt is — folytatta — hogy nem ujjbarátja vagyok a magyaroknak, hanem régi, nagyon régi, még azokból az időkbeli, mikor szerkesztő voltam.

Es Mussolini keményen, férfiasan állta az idők folyamán a ki-mondott szót, úgy ahogy szokta, mert nála a szó és a tett egy. Mi magyarok pedig fanatikusan bízunk benne, mert aki nemzetét úgy át tudta alakítani, mint Mussolini, annak gondviselészerű küldetése van.

A római találkozón Teleki Pálon keresztül újra hitet tettünk Mussolini és a fascista birodalom mellett, mert tudjuk, hogy a Duce segítségének nélkül nem pattantak volna szét trianoni börtönünk bilincsei.

Hogy ez megtörtént, köszönhetjük a Ducnak, akit az Isten nemcsak az olaszoknak küldött, hanem talán — nekünk is.

SZEKERES LÁSZLO

Vetésük elpusztult, tanvájuk összeomlott, ingóságai közül is sok használhatatlanná vált.

A jószágoknak egy része is odavesztett, a másik része soha nem hever ki ezeket a napokat: itt az ideje tehát, hogy intézményesen megsegítsük, talpraállítsuk a dolgos egzisztenciák százait.

A hivatalos kárfelvetel meg nem kezdődhetett meg; hiszen a földek egy részére még nem lehet rámenni és sokhelyen még ma is áll a víz, ez azonban csak nagyobbítja a bajt, de nem menti fel az állományt és a társadalmat az alól a *hazafias és keresztényi kötelessége alól, hogy intézményesen segítsen a hibájukon kívül tönkrement családokon mindenütt, ahol a koratavaszi árviz pusztításokat okozott!*

Az Angol-Magyar-Bank közgyűlése

Az Angol-Magyar Bank Rt. Schöber Béla dr. m. kir. titkos tanácsos elnöklésével április 15-én tartotta meg a 48. évi rendes közgyűlését. A közgyűlés jóváhagyta az 1938. üzlet-évi mérlegét és elhatározta, hogy a nyereségből a tartalékalap gyarapítására 100.000 P. ingatlanok értékesítésére 200.000 P. és a nyugodt kegydíjalapok dotálására 400.000 pengő fordítassék, a fennmaradó 816.788.14 P pedig az 1939. üzlet-évi számlájára vitessék át. A közgyűlésen felszólt Czeller Jenő dr. m. kir. titkos tanácsos és a részvényesek elismerését fejezte ki az igazgatóság, az ügyvezetés és a tisztviselői kar iránt. Az ügyvezetéstől megvált Fleissig Sándor alelnök vezérigazgatónak a bank vezetése körül szerzett hervadhatatlan érdemeiért a közgyűlés hálás elismerését és köszönetét fejezte ki. A közgyűlés után tartott igazgatósági ülés elnöké újból Schöber Béla dr.-t, alelnöké Fleissig Sándort és Iklódy-Szabó Andor dr.-t választotta meg, utóbbi megbízván az ügyvezető-alelnöki teendők ellátásával.

Falu-Gazdaszövetség

Sumonyban 40 taggal megalakult a gazdakör

Sumony községben megalakult a Falu-Gazdaszövetség helyi szervezete 40 taggal. Az alakuló gyűlés a következő vezetőseget választotta meg: elnök: *Szieberth József*; alelnök: *Kovács Vilmos*; jegyző: *Gergely József*; pénztárnok: *Kosztér Ferenc*; ellenőr: *Garai József*; háznagy: *Papp Ferenc* vasutas; könyvtáros: *Micsák György*; számvizsgáló bizottság: *Petrás János*, *Tóth Ferenc* és *Papp Ferenc*; választmány: *Nagy Vendel*, ifj. *Kovács Ferenc*, *Izsa József*, *Egédi Vince* és *Egédi Imre*.

Gyülevész községben Falu-Gazdaszövetség alakult

Gyülevész zalamegyei községben mostanában alakult meg a Falu-Gazdaszövetség 34 taggal és a következő vezetőséggel: elnök: *Csatár János*; elnök: *Bognár József*; alelnök: *Nikolás János*, *Lekics István*, *Kovács Ferenc*; jegyző: *Gézi József*; pénztárnok: *Tar János*; ellenőr: *Lekics János*; háznagy: *Márton József*; könyvtáros: *Eichinger Ferenc*; számvizsgáló bizottság: *Kovács József*, *Vasas János*, alsó *Tamás József*; választmány: *Sági Ferenc*, *Kovács Ferenc*, *Németh Ferenc*, *Kovács János*, *Vasas János* felső, *Vasas Lőrinc* és *Tarpal József*.

Varrótanfolyam záróvizsgája Nagyszekeresen.

Április hó 9-én és 10-én tartotta meg a Nagyszekerési Gazdakör háziipari varrótanfolyama záróvizsgáját és kiállítását. A kiállításnak két nap alatt több mint 800 nézője volt a községből és a környező falvakból. Meglepetésemre eredményt tünt fel a közönség előtt, hogy a tanfolyam hallgatói három hónap alatt mennyi sok szép alsó- és felsőruhát, kezimunkát és egyéb háziipari cikket készítettek. A tanfolyamot *Holek Ilonka* vezette s a kiállításnál *Szentmihályi Iluci* segédkezett.

A kiállítás a varrótanfolyam záróünnepsége fejezte be a kulturális zsúfolt helyiségében. Az ünnepség három egyfelvonásos színművel kezdődött, melynek érdekessége az volt, hogy a szereplők mind leányok voltak és olyan nagy tetszéssel alakították a fiú- és férfi-szerepet, hogy minden egyes szereplőt a nagyközönség óriási tapsal tüntetett ki. Ezután *F. Tóth Lajos*, a tanfolyam megszervezője, tartott záróbeszédet és részletesen ismertette a varrótanfolyam eredményét. A tanfolyam már a kezdet-kezdésén kudarcra fenyegetett, mert a hallgatók nem tudták beszerezni a varráshoz szükséges anyagokat. Erre a múlt évben alakult *Fogyasztási Szövetkezet* bocsátotta az anyagokat a tanfolyam rendelkezésére, minden haszon nélkül. Beszéde további során rámutatott a gazdakör szociális és kulturális terev való haladására és megköszönte az iparügyi miniszternek anyagi támogatását, amellyel lehetővé tette, hogy a tanfolyam a vezetői fizetését államsegélyből fedezhesse, míg a dologi kiadást a Gazdakör vállalta.

Az ünnepség pompásan sikerült házbállal záródott.

A kamilla minimális ára

A Gyógyművelési- és Állomány- és Szekvívár (kamilla) legkisebb beváltási árát a következőkben állapította meg: fűszél szedett, egészséges, kifejezett fejű, nyersen rostált áru nyersen 8, kézzel csipett, gaz, szár és idegen növényi részek nélküli, legfeljebb egy cm hosszú szárral szedett, egészséges áru nyersen 30 fillér kg-ként. Ezek az árak nem fix átvételi, csupán a legkisebb beváltási árak, melyeknél kevesebbet a beváltó a gyűjtőnek, illetve termelőknek fel nem ajánlhat.

A Nemzetközi Szövetkezetközi Bizottság köszönete Schandl Károlynak

Nagyon érdekes ülésszaka volt a közelmúltban a Nemzetközi Szövetkezetközi Bizottságnak Genfben, melyen a városi fogyasztók és a falusi termelők szövetkezeti kapcsolatainak kiépítését tárgyalták. *Vogüé* márkai, a Nemzetközi Mezőgazdasági Szövetség elnöke, vezette a tanácskozásokat. *Vimeux*, a francia mezőgazdasági szövetkezetek szövetségének igazgatója, melegen méltatta a magyar szövetkezeti mozgalom sikereit abból az alkalomból, hogy a magyar hitelszövetkezeti központ kiadványa: *A magyar szövetkezés negyven éve* francia nyelven is megjelent. A könyv, mely a magyar hitelszövetkezetek felszázados történetét s eredményeit ismerteti, —

mint elismerően megállapította — példát nyújt a többi országok szövetkezeti szervezeteinek is, s csak fokozza a külföldi nagyrabecsülését a magyar Országos Központi Hitelszövetkezet iránt. Indítványára *Vogüé* márkai az elnöki székéből mondta ki a határozatot, hogy a bizottság ösztönözni kívánja és üdvözlését tolmácsolja az Országos Központi Hitelszövetkezet iránt és melegen gratulál a könyv szerkesztéséért *Schandl Károlynak*, az intézet vezérigazgatójának. A bizottság a nemzetközi kérdések során nagy érdeklődéssel hallgatta meg *Schandl Károly* kitűnő előadását, amelyet *A falusi nép ellátása a szövetkezetek útján* címmel tartott.

A szuperfoszfát árának új szabályozása

Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztosa rendelettel szabályozta a szuperfoszfát műtrágya árát. A szabályozást szükségessé tette, hogy az eddigi árrendszer mellett a gyáraktól távolfekvő fogyasztók nagyobb árat fizettek, mint az oda közelebb esők. Ez az árkülönbség sokszor 10—20 százalékot is tett. A szabályozást az aránytalanságot megszüntette, mert az eddigi gyári árak helyébe most az egész ország területén bármely vasúti állomáson egységes magybani árak léptek.

A megállapított alábbi árak a 17 százalékos foszforos tartalmú szuperfoszfát műtrágya 100 kilogrammonkénti árait mutatják.

1. Legalább 100 q-nak egy állomásra történő szállítása esetén: jutászában 9.45 pengő, papírzában 9.05 pengő, ömlesztve 8.45 pengő.
2. 100 q-nál kisebb, de legalább 50 q-nak egy állomásra történő szállítása esetén: jutászában 9.95 pengő, papírzában 9.55 pengő, ömlesztve 8.95 pengő.

Intézkedés történt azonban az 50 q-nál kisebb mennyiségű szállítások

tételei szabályozásánál is. Ez az ár: jutászában 9.45 pengő, papírzában 9.05 pengő.

Ez helyt gyári feladó állomás, vagona rakva, szákkal és forgalmiadóvaltsággal együtt értendő.

A gyárak vidéki bizományi raktárból történő szállítása esetén az egálított 17% foszforos tartalmú műtrágya ára jutászába csomagolva, forgalmiadóvaltsággal együtt, helyi, vidéki bizományi raktár 100 kg-ként 10.15 pengő.

A vagonvételben vásárló legnagyobb fogyasztói és a bizományi raktári ár között csak minimális eltérés jelentkezik.

Mint hogy a műtrágyát előállító gyárak bizonyos gyártási költségeinek és főleg a nyers foszfát árának az emelkedése azt a veszélyt rejtette magában, hogy a szuperfoszfát műtrágya megrágul, az Árkormánybiztos az árrendezéssel kapcsolatban is gondoskodott, hogy megfelelő tartalék képzésével

a szuperfoszfát műtrágya ára két évig, tehát 1940 végéig a jelenlegi szinten rögzíttessék.

Az idei gyapju alapára 1 P 80 fillér

A földművelésügyi miniszter most állapította meg a folyó évi gyapjuátvételi árát. A folyó évi termelésből származó gyapju alapára a múlt évi 1 P 71 fillérrel szemben 1 P 80 fillér.

A múlt évvel szemben az átvételi ár annak ellenére, hogy a világgiazi árak 1938 őze óta lényegesen csökkentek, emelendő volt, mert a *birka-hus* és a *tej értékesítése rosszabbodott* és így a gazdák számára a *birka-tenyésztés* a múlt évi átvételi árak mellett tulságos áldozatot jelentett volna.

Olyan, ipari feldolgozásra alkalmatlan, illetőleg csak másodrendű anyagként felhasználható gyapjuféleségek árai, amelyek külföldön még a legnagyobb áldozatok mellett is alig értékesíthetők, megfelelően leszállítottak. Ez a kényeszerű árleszállítás az érdekelt gazdákat meglepetésként éri, mert a földművelésügyi kormányzat az ipari célokra alkalmas gyapjuféleségek termelésére a gazdákat már évek óta figyelmeztette s általában az a célja annak, hogy a juhászokat a feldolgozó ipar szükségletének megfelelő minőségű gyapjakat termeljenek.

Eozinált buza takarmányozásicélokra

A tengeri nagymérvű áremelkedése folytán foglalkozni kellett azzal a kérdéssel, hogy a gazdák olcsó takarmányhoz juthassanak.

Tekintve, hogy búzából elegendő készlet és felesleg is mutatkozik, célszerűnek látszott, ha a kormány, úgy mint az a múltban is többször előfordult, a *feleslegekből eozinált búzát bocsát takarmányozási célokra* a hizláló gazdaközönség rendelkezésére.

Tudományos részről, valamint a gyakorlati gazdák által megállapítást nyert, hogy a *buzatakmány értéke körülbelül azonos a tengerivel és így az eozinált búza révén az állattenyésztés jelenlegi nehéz helyzetét könnyíteni lehet*. Az eozinált búzát a *Futura* fogja rendelkezésre bocsátani, előreláthatólag 15 pengős áron.

Megjelent a *Marmiz tangóharmonika-üzlet* (VIII. József-kört 37. sz. alatt) 32 oldalas, 67 különböző típusú tangóharmonikát ismertető nagy képes árjegyzéke. Nélkülözhetetlen mindazoknak, akik tangóharmonikát ohajtanak vásárolni, mert nemcsak az összes létező típusok pontos leírását tartalmazza, árak és részletes feltételek feltüntetésével, hanem a tangóharmonika tanulásához és kezeléséhez is igen fontos útmutatásokat tartalmaz. Érdeklődőknek ingyen küldi a fenti szaküzlet.

140 fillért kapnak kilogrammonként az intervenció s sovány-marha hizlálói

A hizlálásra szánt sovány *szarvasmarhák* intervenció s felvásárlásai megkezdődtek. A gazdák, akik hajlandóak mutatkozni a sovány marhát hizlálásra átvenni, kilogrammonként 1 pengő 40 fillér röhizlálási díjat kapnak.

A kilogrammonként 1 P 40 f röhizlálási díj esetén az intervenció s hizlálási marhák kalkulációja a következőképpen alakul:

5 q sovány állat à 55 f 275 P
2 q röhizlálás à 1 P 40 f 280 P

Ezerint 7 q-as szarvasmarha önköltsége ára 555 P.

Kilogrammonként tehát 78 fillérjébe kerül 1 kg intervenció s előlát az államnak.

Lóeladó gazdák figyelmébe!

A m. kir. honvédelmévelő bizottságok a jövőben a közvetítők és kereskedők teljes kikapcsolásával, tehát *kizárólag közvetlenül a tenyésztő, illetve lónevelő gazdaktól vásárolnak lovakat*. A lóeladó gazdát az esetben tekintik a vásárlóbizottságok tenyésztőnek, illetőleg lónevelőnek, ha az eladásra kerülő ló legalább három hónapig volt az eladó gazda tulajdonában. Ezt a ténnyt tehát minden honvédségi lóvásárlásra lovat felkináló gazdának igazolnia kell, hogy általa a közvetítők a vásárlásokból melibb kikapcsolatassanak és a ló ára teljes egészében a tenyésztő gazdák kezébe jusson. Hogy az eladóra felkinált a közvetítők a vásárlásokból melibb kikapcsolatassanak és a ló ára teljes egészében a tenyésztő gazdák kezébe jusson. Hogy az eladóra felkinált a közvetítők a vásárlásokból melibb kikapcsolatassanak és a ló ára teljes egészében a tenyésztő gazdák kezébe jusson. Hogy az eladóra felkinált a közvetítők a vásárlásokból melibb kikapcsolatassanak és a ló ára teljes egészében a tenyésztő gazdák kezébe jusson.

Szőlőtelepítésre kaptak engedélyt a szegediek

Mint a *Magyarság Újja* lapjárunk legutóbbi számában írja, a földmívelésügyi miniszter 483 szegedi szőlőgazdának előzetes engedélyt kiadta, melyek nélkül végrehajtott szőlőtelepítését utólagosan és kivételosen engedélyezte az az a kikötéssel, hogy a telepített borszőlő-töbkeket 1941 december 31-ig kötelesek csemeszőlő-fajtákkal átoltani.

Azok a szőlőgazdák, akik előzetes engedély alapján, de borszőlő telepítettek és a főispáni hivatalon át csemeszőlővel kötelező átoltás mentesítését kérelmezték, december 31-ig haladékok kaptak az átoltás megkezdésére.

A Hegyközségi Szemle új számát *Vitéz Lukács Béla* földmívelésügyi államtitkár vezeti be s felhívja a szőlő- és gyümölcs-termelők figyelmét a hegyközségi tömörülésre. Egy régi hegytörvény ismerteti *Cseréssy Károly*, amiből érdekes adatokat kapunk a XVIII. század hegyközségi életéről. *Palinkás Gyula* m. kir. fődjunktus érdekes és megszívleendő cikkében rámutat arra, hogy a peronoszpóra elleni védekezés általános beszerzésében a Hegyközség milyen közhasznú működést fejthetne ki. *Liszka Jenő* ábrákkal ismerteti az új gyümölcs-somagoló-ládákat a földmívelésügyi miniszter erre vonatkozó rendeletével kapcsolatban. *Hírek*, időjárás és a szokott kisebb rovatok egészítik ki az immáron sok elismerést arató *Hegyközségi Szemle* új számát. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Ulloi-ut 25.

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Hírek a Németországba érkezett munkásokról

Az elmúlt hetekben Németországba utazott munkásoktól meglehetősen kedvező leleteket kaptunk, amelyekben írják, hogy milyen szeretettel fogadták őket a munkahelyeken. A régiek, vagyis azok, akik a múlt években is kint voltak, egész otthonosan érezték magukat a megérkezés pillanatától kezdve; akik pedig az idén mentek ki először, szintén megszokták már az ottani viszonyokat. A beosztásnál az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nagy gondot fordított arra, hogy lehetőleg minden csoportban legyenek olyanok is, akik már voltak Németországban és így az újaknak

utmutatást adhatnak. Ilyenformán természetesen sokkal könnyebb dolga van annak a munkásnak, aki az idén megy ki első ízben, mint azoknak, akik legelőször jártak annak idején német földön. A magyar munkás jó hírre tehát megvan jól alapozva és az újakra az a feladat hárul, hogy azt meg is örizzék. Erre kérünk mindenkit együttesen és külön-külön. *Legyenek munkástestvéreink egymás iránt elnézősek, hiszen ember hiba nélkül nincs és akkor meglesz az egyetértés, ez a magyarok által ritkán gyakorolt és magyarok között ritkán tapasztalt jó szokás.*

Eddig közel háromezer magyar munkás ment ki Németországba

Az első csoportok Békés-, Csongrád- és Hevesmegyéből indultak. Most kerül sorra Csanád- és Borsodvármegye, azután pedig a csongrád-megyeiek és a hátralevő hevesme-

gyeiek mennek ki. A kiszállítás aszerint történt, amint azt a német munkaadók kérték, úgy hogy a vármegyékben ilyen sorrendben kezdődött meg a szerződötés.

Hol folynak jelenleg a szerződötések?

A német kiküldötték a vármegyei gazdasági felügyelőségek megbízottaital jelenleg Zala-, Nógrád-, Csa-

nád- és Borsodmegyében végzik a szerződötéseket, az érdekelt munkás-ság élénk érdeklődése mellett.

Hol kaphatnak a munkások felvilágosítást Németországban?

Közöljük magyar munkástestvéreinkkel, hogy a magyar királyi kormány, mint tavaly, az idén is, *lelkészi hivatal* létesít a berlini m. kir. konzulátus mellett, mun-

kástestvéreink lelki gondozása érdekében és esetleges panaszaiik elintézésére. A m. kir. konzulátus mellett működő *munkásvédő iroda* címe:

KONSZULAT BERLIN, S. W. II., DESSAUER-STRASSE 28—29.

Mondanunk sem kell talán, hogy munkástestvéreink csak valóban komoly ügyekben forduljanak panaszaiikkal az irodához. Ezekben a

levelekben mindenki közölje nevét és pontos címét. Névtelen levelekben közölt ügyekkel az Iroda nem foglalkozik.

Miképpen küldhetik haza pénzt a magyar munkások

A Vasárnap multheti számában megjelent, erre vonatkozó tudnivalókat ismételné közreadjuk. *Jelöl-*

gyezze meg magának mindenképp az ebben foglaltakat, mert így sok gondot, bajnak veszi elejét.

A Németországba szerződötött magyar mezőgazdasági munkások keresetüknek egy részét, azaz összesen 400 márkát hazaküldhetnek.

Az egy hónapban hazaküldhető összeget a német hatóságok állapítják meg. Kezdetben csak kevesebb pénz lehet hazaküldeni, körülbelül 35 márkát, a fennmaradó rész pedig az év végén — mielőtt a munkások hazajönnek, vagyis november és december havában — egyösszegben küldhető haza. A hazaküldött pénz, akár milyen részletekben is küldik azt, 400 márkát nem haladhat túl.

A hazaküldendő összeget át kell adni a munkaadónak és egyúttal pontosan meg kell nevezni azt a személyt, akinek a részére íthón kifizethető az összeg. Először a feladó neve, például Nagy János (férjjezett nőknél a leánynev is, így Nagy Jánosné szül. Kiss Mária) 20 márkát küld Nagy Józsefnek, Gyula, Kossuth-uca 5. szám. Olvashatóan kell írni, mert különben a pénz nem lehet kikézesíteni. Minden csoportban van olyan személy, aki szépen tud írni, őt kell megkérni. Lehetőleg nyomtatott betűvel kell írni a címet, mert ez jobban olvasható.

A munkaadókat a pénz hazaküldésére vonatkozólag a német kormány már értesítette, úgy hogy azok tisztában vannak a dologgal. Szükségesnek tartjuk azonban, hogy a magyar munkások is tisztában legyenek azzal,

hogy miképpen jön a pénzük haza. Először is a munkaadó Németországban a csoport által hazaküldendő összeget befizeti a *német birodalmi bankhoz* és egyúttal csatolja a munkások által összeállított névsort és

hogy egyenkint ki mennyi pénzt és kinek a címére óhajt hazaküldeni. A pénz ezek után a német birodalmi banktól a *Magyar Nemzeti Bank*-hoz kerül, innen pedig a budapesti székhellyel bíró *Országos Központi Hitel-szövetkezet*-hez. Ennek a szövetkezeti központnak Magyarországnak majdnem valamennyi községében van tagszövetkezete és a címzett, így a lakóhelyéhez legközelebb fekvő hi-

Szalonna-, tarhonya- és borrendelés

A német kormány hozzájárult ahhoz, hogy ebben az évben is vámmentesen *szalonnát* kaphassanak a magyar munkások, sőt ezenkívül ezidén azt is megengedte, hogy *tarhonyához* és *borhoz* is vámmentesen jussanak.

Fejenként és havonként 5 kg szalonnát, 4 kg tarhonyát, 5 liter bort lehet rendelni a *Hangya szövetkezeti központ* németországi kirendeltségénél, amelynek címe a következő:

TRANSDANUBIA, BERLIN, BRÜCKENALLEE 36.

Magyarul lehet rendelni. A megrendelés úgy történik, hogy valaki összeírja a csapatból, hogy mennyi szalonnára, tarhonyára és

felszövetkezet útján kapja meg a hazaküldött pénzt.

A földművelésügyi minisztérium, amint a fentiekből is látható, a legpontosabban megállapította és a legolcsóbb átutalási eljárást biztosította a magyar mezőgazdasági munkások részére.

Megjegyezzük, hogyha valaki a saját részére kívánja a pénzt gyűmölcsözötni, azt is megteheti és pedig úgy, hogy abba a névjegyzékbe, amit a pénz hazaküldése alkalmával a munkaadónak átad, a hitelszövetkezet nevét írja be és külön is ír a hitelszövetkezetnek, hogy a pénzt saját nevében a szövetkezetben óhajtja kamatoztatni.

borra van szükség és ezt közli a fenti címmel.

A szalonna ára kg-ként 1.45 márká; a tarhonya kg-ként 68 pfennig; a bor literje 59 pfennig; az összeget a rendelés alkalmával kell fenti címre beküldeni.

Ebben az árbán már benne van a szállítási költség is, úgyhogy az átvéveket már semmiféle egyéb költség nem terheli.

A lapunk multheti számában közölt 1.02 márkás szalonnára tévesen került az újságba,

a szalonna kilogrammja tehát — úgy mint a múlt évben — 1 márká és 45 pfennig.

Mennyi bélyeget kell ragasztani a haza írott levélre és levelezőlapra?

A Magyarországra küldött levélre Németországban 20 pfennig bélyeget kell ragasztani, a levelezőlapra 10 pfennigesezt.

ÜZENETEK

Baráth József, Horváth Teréz, Fehér József, Horváth János, Bandur István, Kardos József, Lovonyák György, Bazsai Bálint: Kérésüket illetékes elintézés végett, Németországba küldöttük. Egész nyugodtak lehetnek, pénzüket meg fogják kapni, akár szerződötve vannak, akár íthón maradnak. — **Király Sándor:** Nem tudjuk, mikor lesz ott a szerződötés. A községi előjáróság az érdekeltekkel közölni fogja, mikor jönnek a német kiküldötték. — **Urr Veronika:** Előbbi üzenetünk Önöknek is szól. — **Sós Imre:** A községi előjáróságon érdeklődjenek, azt megadják a szükséges felvilágosításokat. Amennyiben a német kiküldötték Önöket szerződötteni fogják, úgy természetesen ismét kimehetnek. Keressék annak idején a német kiküldöttéket, valamint a gazdasági felügyelő urat. — **Telegdi Imre:** A községi előjáróságon idejében megtudják, hogy mikor vannak a szerződötések. — **Rác Viktor:** A szerződötés időpontját körülbelül fogják az illetékesekkel idejében a községi előjáróságon. Tudomásunk szerint a közeli jövőben mennek oda németek. — **K. J. Permise:** Érdeklődjenek a gazdasági felügyelőségen. Nem tudjuk, hogy abban a községben lesz-e szerződötés vagy sem. Utlevelet csak az

kaphat, akit a németek szerződöttenek. — **Hajnal István:** Sajnos, mi nem teletünk semmit, csak azok a munkások mehetnek ki Németországba, akiket a németek szerződöttenek. Semmi körülmények között ne is próbálkozzanak a kimenetellel, ez nem sikerülhet, mert utlevelet meg. Előzet tennék kérésüknek, de a levélben írt címet nem tudjuk elválni. Kérjük a braunschweigi csatornaépítkezéseknél dolgozó többi munkatársainkat, közöljék velünk **Pusztai István** és **társai** pontos címét, hogy az ő részükre is megküldhessük a lapot és levelekire válaszolhassunk. — **Tóth P. Ignác:** Csak a községi előjáróságon intézhetik el kérésüket. Próbáljanak a gazdasági felügyelő urnál vagy a német kiküldöttéknél jelentkezni a szerződötteskor és mutassák fel azt a levelet, amit volt német munkaadójuk írt és adják elő kérésüket. — **Zseják Lajos, Schildberg; Tóth György, Leitza; Barnák István, Fahrenholz:** Végtelenül jól esett olvasnunk levelet, amelyből irántunk érzett szeretetükről és ragaszkodásukról tesznek bizonyosságot és amint írják, úgy várják a *Vasárnap*-ot, mint egy falat kenyert. Minden jót kívánunk mindnyájuknak és Isten áldását kérjük mindnyájukra. — **Lovonyák Imre:** A gazdasági felügyelőségre forduljanak kérésükkel, esetleg az ő közbejöttével valamilyen munkához tudnának jutni. Megkeressük az OGMI-hoz elküldöttük. — **Illich Máté és társai, Borotán:** Olivassák el nál közleményeinket, amelyekből minden felvilágosítást nyerhetnek. Üdvözlöt.

Minden munkás gondos figyelemmel olvassa el ezt az oldalt!

Gazdatudnivalók

Rovatvezető: SCHANDL JÓZSEF dr.

MIKOR KASZÁLJUK A ZÖLDTAKARMÁNYOKAT ES A RÉTET?

A legkorábbi zöldtakarmányt adja a János-rozssal elvetett szőszösbükköny. Kedvező tavasz feltételezve, e keverék már április végén kaszálható, mert gyakran előfordul, hogy a rozs április végére 80 cm magasra is me. A rozssal vetett szőszösbükkönyt legelőszűrből közvetlen kalászhányás előtt kaszálni. Ha a kaszálást arra az időre hagyjuk, mikor a rozs már kalászat kihányta, akkor nagymennyiségű zöldtakarmányt nyerünk, de emészthetősége már csökken, mint-hogy erre az időre a rozs már nagyon elfásul.

A vöröshere kaszálásának legmegfelelőbb ideje akkor van, mikor a hercénövények legnagyobb része már virágzik, de sohse várjuk be azt, mikor már minden gomoly kivirágzott.

A lucernát akkor kell kaszálani, mikor az első (legkorábbi) virágok kinyíltak. Ha a lucernánál megvárjuk a teljes virágzást, akkor itt is nagy lesz a termés, de felette rossz a minőség, mert a lucerna szára hamar elfásul.

A baltacinnál se szabad megvárni, hogy teljes virágjában legyen, hanem ez is olyankor kaszálendő, mikor a virágzatban levő alsó virágok már kinyíltak, de a felsők még nem.

A rétek első kaszálásának legmegfelelőbb ideje akkor van, amikor a réteken mindenhol előforduló csomós ébir virágolni kezd. Ha valaki nagyon finom szénára akar szert tenni, réjtét korábban kell kaszáltatni és pedig akkor, mikor a francia perje, réli perje és sovány perje virágozni kezdenek. Ha a réten már a taréjos cincor virágjai is láthatók, akkor a kaszálással már megkésztünk. Igaz, hogy ebben az esetben nagyobb lesz a szénatermés, de már a minősége sokkal gyengébb lesz, mint az idejében lekaszált szénáé.

FEKETEELŐSÉG A SZÓLÓ UJ BETEGSÉGE

Ezen a címen jelent meg Erdélyi László mezőgazdasági szakíró egy tanulmánya, amely teljes részletességgel foglalkozik az utóbbi években az oltványosoldkben fellépett kúpusztulások egyikéigéig nem ismert okával. A legújabb tudományos kutatások megállapították, hogy egy gombabetegségről van szó, amely külföldön is már igen jelentékeny károkat okozott és amely betegség ellen védekezni még sehol sem sikerült. A szerző tanulmányában részletesen ismerteti arról a szőlőbetegségről mostanáig megjelent hazai és külföldi irrodalmat; tanulságosan vázolja tanulmányját, amelyet körülbelül sazezer két-haló kiterjedésű szőlővödeken tett és tapasztalatai, illetve kísérletei alapján rámutat a betegség elleni védekezés lehetőségére. Az igen izlées, több képpel diszített munka ára 2,50 pengő és 20 fillér portó-költség. Megrendelhető kiadóhivatalkunkban is.

AZ IVÓVIZ HÖMÉRSEKLETE

Az ivóvíz hőmérséklete az állati szervezetre jelentős befolyással bír. A túlságosan hideg ivóvíz káros. A testből nagyon sok meleget von el, amit a takarmányból kell pótolni, azonkívül a gyomornak hirtelen lehűlése emésztési zavarokat is okozhat. Lovaknál hideg időjárás mellett

fellépő kólikák oka sokszor a tulhudeg ivóvíz. Nagyon kényes ebből a szempontból a szarvasmarha is, melynél gyakori hasmenés, sőt az elvetélés, ha az ivóvíz túlhideg. Tapasztaltuk, hogy a fejős tehének kevesebb tejet adnak, ha például télen hideg patak-ból vagy a szabadban felállított vályuból itatják őket.

De a meleg ivóvíz se megfelelő állataink itatására. A melegített vízből kiszáll a szénsav, mely a víznek frissítő hatást biztosít. A meleg víz petyhitőleg is hat a szervezetre, miáltal ellenállóképeségük a betegségekkel szemben csökken.

A szervezetre nézve legjobb, ha az ivóvíz hőfoka 10—15 Celsius-fok. Ezt a hőfokot úgy érjük el, ha viz-tartót állítunk az istállóba, melyet az itatás után újra megtöltünk. Mint-hogy azonban az ilyen viztartókban sohse ürülnek ki teljesen, másrészt gyakran takarmány stb. anyaggal beszennyeződnek, feltétlenül szükséges e tartányokat időnkint alaposan kitisztítani.

HONNAN LEHET NYERS NIKOTINT BESZEREZNI?

„Gazdanikotin” néven a dohány-jövedék kizárólag östermelők részére, saját gazdaságukban történő felhasználás céljából, kedvezményes áru nyersnikotint árusít. A gazdanikotin 500 grammos és 1 kg-os, vagy ennél nagyobb csomagolásban kg-ként 13 pengős áron, 500 grammal kisebb csomagolásban pedig 14 pengős egységáron szerezhető be. A gazdanikotin kizárólag 50, 100, 500 és 1000 grammos bádopacalokban kapható.

Gazdanikotin a m. kir. dohánygyáraknál, dohányáruraktáraknál és dohánybevéltő hivataloknál mérlegjegy ellenében szerezhető be. Postai és vasúti szállításukat kizárólag a budapest-lágymányosi és a debreceni m. kir. dohánygyárak eszközlik és 5 kg nikotin megrendése esetében a csomagolási költségek felszámítása nélkül portmentesen szállítják az igényelt mennyiségeket a kívánt címre.

Mérlegjegy-úrlapok az elarusító helyeken és a közösi előjáróságoknál két filléret kaphatók. A mérlegjegy ellenében bélyeg- és illetékmentesen igazolják, hogy az igénylő a gazdanikotin vásárlására jogosult. A mérlegjegy beszozáltatása, valamint az igényelt nikotinárnak befizetése után a kért nikotint azonnali kiszolgáltatják.

Beszerezhető a gazdanikotin gyógy-szertárak és drogériák útján is, de itt magasabb áron árusítják a gazdanikotint.

Aki gazdanikotin beszerzésére nem jogosult, csak az illetékes elsőfoku közigazgatási hatóság, rendőrség vagy főszozlabíroság mérlegvásárlási engedélye alapján vásárolhat 20 pengős egységáron nikotint. Ez esetben 10, 25 és 250 kg-os csomagolású egységek is igényelhetők.

A FEKALTRÁGYA KEZELÉSE

Az emberi ürülék nagyon értékes trágya, azért érdemes azt úgy kezelni, hogy ne rothadjon és ne töltse be büzeivel az egész udvart, hanem a benne levő trágya-anyagok lehetőleg

bomlás nélkül jussanak ki a kertbe vagy a szántóföldre.

Az emberi ürülék kezelhető tőzeg-rendszerű árnyékszékek útján. Ennek lényege az, hogy az ürüledéska alatt nincs gödör, sem tartály, hanem a bódé hátulján egy alulról felnyitható ajtó. A bódé alját jó vastagon fel kell szórni tőzeggel. A bódé mellett áll egy hordó tőzeggel megtöltve. Ebből kétnaponként az árnyékszékre felülről tőzeggel kell hinteni. A gyújtókocsi minden héten egyszer kikapcsolja a tőzgebe hullott ürületeket és e szagtalan tömeget kihordja a komposzttelepre.

Ott, hol tőzeg nincs, ajánlható az ürüledéska alá egy petroleumos hordót, mint tartályt állítani, melynek felső peremére 2 vasfél legyen erősítve. Használat előtt polvát és töreket kell hinteni a hordóba s betolni a helyére. A hordó tartalmát hetenként egyszer el kell vinni a trágyatelepre az istállótrágya közé.

Mindkét eljárás öleső, egyszerű és mindenütt alkalmazható. Tőzeg és pelyva hiányában homokvidékeken célszerűen használhatni a félig korhadt faleveleket homokkal keverve, sőt e keverék jobb szolgálatokat tesz, mint a pelyva, mert felszívó és szagtalanító képessége nagyobb, mint a pelyváé.

EGY KISGAZDA TAPASZTALATAI

(II. közlemény.)

A MEZŐGAZDASÁGI KÖZLÖNY ezévi januári száma közölte a fenti cím alatt KUKLA BÉNI ceglédi kisgazda és jeles szakíró kitűnő fejtegetéseit. A tanulmányt teljes egészében közreadjuk és olvasóink gondos figyelmébe ajánljuk.

Igen jó a trágyázás, nagy kár, hogy a kisbirtokosok legnagyobb része nem jön erre rá. Így azután a nyugati szomszéd kapászántójáról a szél a homokot a keleti szomszéd rozsvetésére hordja és a rozsz gazdájára azért bosznakodik, mert a szomszéd-ból áthordott homok elrontotta a földjét, a nyugati szomszéd pedig azt állítja, hogy földjének minden javát áthordta a szél. Szerintem a keleti szomszédnak van igazja, mert az odahordott homok humusz nélkül való. A humusz felviszi a szél a levegőbe, attól olyan poros a levegő és csak a kavicsosát, vagyis a nehezét, amelyet a föld színén seper, viszi át a szomszédra. Tehát itt egy kárból valóban kettő lesz és

nem tudnak rájönni a gazdák, hogy miért sárga már novemberben a legtöbb homoki földben a rozs, miért heves az ő homokjuk, miért nem akar abban semmi sem teremni.

Sajnos, az előadó urak is ritkán adnak magyarázatot ezekre, pedig a rozs sárgulásának egyik oka a nitrogén hiánya, a másik pedig a víz hiánya. Az én rozsom soha sem sárga, mert az én földem minden harmadik évben trágyát kap. Akiknek ezt mondom, arra hivatkoznak, hogy hiszen az ő földjük is kapott trágyát tavasszal. Azt azonban már nem látják be, hogy azt a trágyát legnagyobb részt a sűrű muhar használta ki, ami a kapások között nőtt fel és hogy a muhar használta fel a talaj viztartalmát is.

Nemrégiben olvastam Westsik Vilmos közleményét a nyiregyházi kisbirtokosoknál végzett műtrágyázási kísérletek eredményéről. Ezek az eredmények nagyon szépek és én a mi meszes homokjainkon ilyen szép eredményeket sohasem értem el. De azt merem állítani, hogy holdanként

A VASÁRNAP TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit!

2 mázsa, sőt néha 3—4 mázással is nagyobb szemtermést lehet elérni homokon a kapások földjének tisztántartásával, minden műtrágya nélkül, feltéve, hogy az a föld nem volt felesleges növényekkel megterhelve.

A növények ültetése terén ugyanis szintén nagyon tájékozatlanok a kisgazdák és sajnos, a gazdasági előadók ezzel a kérdéssel is keveset foglalkoznak. Igaz, hogy a növényi távollágot nem lehet egy nevezőre hozni, mert azt befolyásolja a talaj állapota és művelése.

De mégis tanítani kellene, hogy a különböző talajok négyzetméterenként hány szál kukoricát, krumplit vagy káposztát tudnak felnevelni.

Hiába ültetnek 8 embert ebénel 4 ember részére készített ételhez, a 8 nem lakik jól és ugyanígy van a növényzet is. De ismerék 70 éves földmives embereket, akik egy életen keresztül sem tudták megtanulni, hogy a földjük nem bírja azt a sűrű vetésű kukoricát felnevelni és csak szarát terem, vagy ha van is csöve, az csak igen rövid. Pedig ez természetes, mert a növényzet a legtöbb talajajerőt a szem képződésénél igényli. Ezt én magam is tapasztaltam, mert a barna homokon buzát is szoktam vetni és amióta a talaj jó trágyaerőben van, a különféle vadbukkányok annyira elszaporodnak, hogy a buzát helyenként egészen elnyomják. Ilyen helyen azután a buzát le szoktam kaszálni takarmánynak s mivel ez sokszor csak foltenként történik, csak a megmaradt és learatott buza behordása után lehet felszántani a lekaszált részt is. Csaiamádeval beültetve feltűnt, hogy a zölden lekaszált buza helyén sokkal deesebb és magasabb csalamádé nőtt, egészen bizonyosan azért, mert ott a szemtermés nem használta el a talaj termőerejét.

Hogy a kapások tisztántartása különösen homokföldön milyen nagy nemzeti érdek és hogy milyen nagymértékben javítja termelésünket, azt az én esetem is bizonyítja, mert nemcsak gabonából, hanem kapásból is háromszorta nagyobb termést értem el;

6—10 mázsa kukorica helyett 20—30 mázsa termésim vannak, méteres szár helyett 3. esetenként még 4 méteres is kerül, a közöttek bab- és toktermés maga is ér amyit, mint a korábbi bérő egész kukorica-termése.

1931-ben a győri mezőgazdasági kamara egyik titkára a kukoricamoly terjedését tanulmányozta és engedélyt kért tőlem, hogy a moly kártételét az én kukoricáomban is tanulmányozhassa. A kukorica eredeti kései bántuk fajta volt és a kamarai titkár azt mondta, hogy buszke lehetek rá, mert sokkal különb a kukoricám, mint Bánkuten. Ezt azaz értem el, hogy minden harmadik évben megtrágyáztam szalmás jstállótrágyával a földet és törés előtt is olyan tisztá volt a földje, mint a tavaszi kapálás után.

A homokon rendkívül fontos a kapások tisztántartása. Szeretném, ha a kapások tisztántartását kötelezővé tennék, mert a gyomok sokkal több kárt okoznak az országának, mint a cserébogár és a többi rovarkártzó, amelyeknek mégis kötelező az irtása. Ehhez nem kellene költséges kísérletek, csak szorgalom kell. Ha határozottan tartanának és a szorgalmas, tisztán tartott földek birtokosait megjutalmaznák, a hanyagokat pedig megbüntetnék, biztosra veszem, hogy a parcellázásra kerülő földek termése a kisbirtokosok kezében sem csökkenne, hanem hitem szerint még emelkedne.

NITROGÉN nélkül nincs növényi élet!

Kérjen díjtalan, saakszerő felvilágosítást: **PÉTINITROGÉN Műtrágyagyár r. l.** Budapest, V. ker., Nádor-utca 21. szám.

Kénsavas ammóniák 20,5% N ammóniák és salétrom tartalmú nitrogén műtrágya.
Péti só 17% N ammóniák és salétrom tartalmú nitrogén műtrágya.
Mészsalétrom 15,5% N salétrom tartalmú nitrogén műtrágya.
Lerakatok az ország minden részében.

KIS VASÁRNAP

AZ ÁRVÁK

Könnyes annak minden napja,
Akinek nincs anyja, apja.
Nincsen, aki ölelgesse,
Nincsen, aki ágát vesse,
Agya mellett letérdeljen
S néki mesét mesélgeszen.

Nehéz annak minden napja,
Akinek nincs anyja, apja,
Nincs, akiktől csókot kapjon,
Nincs, akinek ő is adjon.
Szeresd, szeresd, aki árva:
A jó Isten meghálálja.

MÓRA LÁSZLÓ

DISZNÓ KOMA

Irtá: MÉZES JÁNOS

(Második, befejező költemény)

— Miért a sárba? — kérde a király.

— Mert én ott érzem a legjobban magamat.

— És nem gondoltál vele, hová jössz és megjelentél ilyen piszkosan? — folytatta haragosan a király.

Disznó koma kövér arca mosolyra torzult:

— Ne haragudj rám, hatalmas királyom, én így vagyok a legboldogabb.

— fősleges ur kedvetlenül kérdezte: — Miért nem táncolsz?

— Nem értek én ahhoz, fősleg. Meg nem is jönnének velem. Félnék, hogy bekenem őket.

— Mivel szórakozol hát?

— Most pipálók, jó uram és alig varom, hogy ehassunk. Abban már én leszek az első.

— És felragyogott a Disznó koma nagy zsiros tokája.

Hapem a király most már igazán megharagudott rá és indulatosan szökött hozzá:

— Megvetlek. Az összes alattvalóim között a legpiszkosabban jelentél meg, pedig neked is van szép ruhád, csak nem tartod tisztán. Míg a többi mulat, szórakozik és vidáman tölti az időt, te féltlenül terpeszkedsz és csak arra vársz, mikor kapsz bőségesen enni...

A király hatalmas hangja már akkor betöltötte az egész kastélyt, úgy kiáltott rá Disznó komára:

— Ki vele a kastélyomból! Itt enni nem kapsz. A te életednek semmi célja. Lusta vagy és dologtalan. Szórakozni sem tudsz, amivel másokat gyönyörködtetnél. És a köntösöd sem tartod rendben. Ki a házamból! Aki csak enni jön, azt se kap! Majd azt eszed, amit a többiek meghagynak. Neked moslék való.

Disznó koma megszegyenülve távozott. Azóta még lustább lett és az örökös heveréstől úgy meghízott, hogy majd szétpukkadt.

A sarat azóta is nagyon szereti, az a diványa, azért nem hívják meg a többi állatok a hájukra...

Nemcsak az ember megteremtette az Isten az embert. Az ember pedig meghívta magához a Disznó komát holtá után — kolbász és sonka alakjában.

Mert a király átka óta a Disznó komának életében semmi haszna, holtá után azonban annál több.

Fejtörő:

1. Mikor fut a hegy a nyulnak? (Mikor nyugvásra huzdik.)
2. Egyszer született, kétszer halt meg. Ki volt az? (Láda.)
3. Furták, faragták, mégis feketetlen hagyták. Mi az? (Fény.)

A FALUSI OTTHON

ROVATVEZETŐ: KANYA TEREZIA

A falusi gyermekek játécai

II.

A gyermek nem válogat a játékszerek anyagában, abból csinál magának játékot, ami éppen kezéjébe kerül. Hasznavehetetlen, értéktelen tárgyakból, rongydarabokból, kukoricacsutkákból, gyufadobozból, eldobott cénna- és ócska lim-lomokból, vadgesztenyéből, fenyőtobozból, dióbéjből nagyszerű játékokat készít magának, kavicssal, csontdarabokkal, növényvel, állattal, bogárral órákon át elszórakozik. A falusi gyermek képzelete szabadabban csaponghat, hiszen a természetben ezer és ezer leltre bukkan, amelyek segítségével új játékok lehet kitalálni, míg a városi gyermek sokkal több időt tölt zárt falak között s ha jó időben ki is viszik a szabadba, legtöbbször megtiltják neki, hogy a homokban, porban játszik, vagy a földről valamit felvegyen, mert bepiszkítja kezét és a szép tisztá ruháját.

Bár a kitalálás, egyéni érvényesülés és alkotásvágy a gyermek játékaiknak főelemeit képezik, a hagyományos játékkincsét egyik gyermek-nemzedék a másiktól veszi át. A falusi gyermek játékában felhasználja, utánozza a faluja állat- és növényvilágát, természeti jelenségeit, a felnőttek munkáját, népi szokásait. A környezetében található homokból, sárból, kavicsból, nádból, tengeriből, napraforgóból megformázza az általa ismert állatok alakjait, a lovat, tehenet, disznót, libát; társasjátékaiban, mondókáiban szerepel a kacsza, bárány, farkas, golya, nyulacska és

utánozza a sárgarigó, pacsiirta hangját. A húszár és lova minden fiugyermeknek kedvenc játékszeré; a falusi gyermek szekérkéje elé készített lovakat fog és azokat néven szólogatva hajtja játékosorával, megéti, gondozza az „állatait”, lovagol a nádpárisán, disznóólosdit rendez, cséplőgépet fabrikál, suhogó vesszővel learatja a „gabonát”; a leányok kis fadarabakkal sulykolnak, mosnak, apró ringy-rongyokból kelengyét varrnak a menyasszony-babának s homokból épített buboskemencőjükből pogácsát, fonatot sütnek. Kedvenc játéka a falusi gyermeknek a liba- és disznópásztorjáték s általában olyan játékok, amelyekben valamely állat szerepel. A gyermek szereti az állatokról szóló mesét és játékos mondókáiban az általa ismert állatok gyakran vannak beleszőve, de régi történelmi események nyomait is megtaláljuk egyes játékaikban. (A „Kis kacsza fürdik fekete tóban, anyjához készül Lengyelországba” kezdett mondókában Lengyel László jó királyunkat emlegetik, a „Hol jársz, hova mégy, szép Erzsébet asszony” versikéje magyarországi Szent Erzsébet legendás alakjához fűződik.)

A készen előkészített ipari játékoknál a gyermek fejlődésére a magakitalált játékok sokkal hasznosabbak s azoknál egyéni tulajdonságait, hajlamait is jobban megfigyelhetjük. Ne szorítsuk tehát állandóan korlát közé a gyermek játékerét és játéklehetőségeit, csak akkor és ott, ha arra valóban szükség van.

Szalmakalapok felrészítése

Megkoptott, megsárgult szalmakalapok fehérítéséhez citromot kettévágunk, s a metszés helyén hejtél levágjuk, hogy a benne levő olajak ne érjék a szalmát. A citromot kénpórába mártjuk és a kalapot alaposan ledörzsöljük vele. Egy kalapoz két-három citrom szükséges. Ledörzsölés után a kalapot vízzel jól kimossuk és formára huzva, napfényen szárítjuk.

A virágdíszlőt eredő festékkoltokat a szalmakalapból ugyancsak citrommal való dörzsöléssel távolíthatjuk el. Utána a foltot tejszó mártott ruhával dörzsöljük le s hideg vízzel kikéféjük, vigyázva, hogy a víz gyorsan lefusson a kalapról, aztán árnyékos helyen szárítjuk meg.

Panamakalapok tisztításához neutrális szappanból készült furdót készítenk s kevés ammóniával adva hozzá, megmossuk benne a kalapot, aztán tisztá, langyos vízzel leöblítjük. Ezt a műveletet addig folytatjuk, míg a piszok és zsír utolsó maradványai is eltűnnek, azután a következő szert használjuk fehérítésére: 10 liter vízben feloldunk 15 gramm alkénsavas nátriumot és ehhez 15 gramm sósavat öntünk. Ebben a furdóban a kalapot 2—3 óráig állni hagyjuk, azután jól kiöblítjük, szárítjuk, tisztá kendővel formázzuk (kivasaljuk) még nedvesen és fehér papírban, majd árnyékban megszáritjuk.

Női kalapok színes festéséhez anilinfestéket használunk, amelyet forró vízben feloldunk és a forró festőfurdóba helyezük a kalapot néhány órára, míg a kívánt szint eléri. Eljáratunk azonban ugy is, hogy a szalmát megfelelő színű gyantafestékekkel

vonjuk be. Ezt úgy készítjük el házilag, hogy fehérített sellakot, masztixgyantát és kevés viaszt alkoholban feloldunk és ehhez az oldathoz alkoholban oldható anilinfestéket adunk.

Szalmakalap lakkozásához 1 sulyrészt sellakot 7—8 sulyrészt alkohollal és 2—3 sulyrészt ricinusolajjal elkeverünk, az oldatot leszűrjük és fényálló kátrányfestékekkel, vagy annak tömény oldatával színezzük. Fénytelen lakkot készíthetünk úgy, hogy 10 sulyrészt fehér méhviaszt felmelegítünk 60 sulyrészt terpentinoljában, míg egyenletes pép keletkezik s azt 100 sulyrészt alkoholban feloldjuk.

Magyar konyha

Ormansági lebbencesleves. Egy kanál zsírral és liszttel barna rántást pirítunk, aztán beladunk 5 deka finomra vágott hagymát, késhegynyi köménymagot és ugyanannyi rózsapaprikát; néhányszor megkeverve, két liter hideg vízzel feleresztjük, megsózzuk és 40 percig forni hagyjuk. Közben egy tojással lisztből levestésztát gyurunk, vékonyra kinyújtjuk s ha jól kiszáradt, darabokra tördeljük, kevés zsírral ropogósra sütjük, aztán feleresztjük az átszűrt levestel és még 12 percig foni hagyjuk.

Hajdukáposzta. Nagy tányér hordóskáposztát vízben kimosunk és szitára tesszük. 3 fej apróra vágott hagymát zsírral halványárgára pirítunk, meghintjük rózsapaprikával, kevés vízzel feleresztjük, beletesszük a káposztát, adunk hozzá egy szép füstölt sonkacsülköt és lefedve, a sütőben puhára pároljuk. Hogy a káposzta zsírjára ne süljön, párolás közben egy-egy kanál vizet öntünk hozzá.

Minden hangszert

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepe. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. dímentes árjegyzékemet

Mágyarakás. Nyolc szikkadt vízszemélyt vékonyan lehámozzunk és felszeleljük. Fél liter hideg forrált tejben elhabarunk két egész tojást és egy tojássárgáját, két evőkanál porcukrot, kevés olvasztott vaját és ráöntjük a személyeszeletekre. A beáztatott személyeszeleket felét ezután vajjal kikent tepsibe tesszük, rászórunk vékony szeletekre vágott s kissé becsukozott almát, majd mazsolát, vékonyteltre vágott, kissé barnára pirított mandulát és fahéjas cukrot. Most ráhelyezzük a beáztatott személyeszeletet és ezt is a fentihez hasonló réteggel takarjuk be és sütőbe tesszük, míg az alma jól át párolódik. Akkor egy kanál nyelével néhány helyen megszurkálva, az egész téstát jól a vörösborsal meglocsoljuk. Három keményre vert, cukorral elkevert tojás habját az almára egyenletesen rákenjük, a tetejét megcukrozzuk és néhány percre a sütőbe tesszük. Tálaláskor lapos kanállal kiszaggatjuk.

Aranyszabályok

A betegség szerencsétlenség, olyan valami, mellyel ha mást fertőzünk, szörnőyü bűnt követünk el. Ne házasodjatok beteg! Házaság előtt mindenki vizsgálta meg magát orvossal! A gyógyulást csak orvos állapíthatja meg.

Méltó jutalom

Mátyás király nagyon szerette az ügyes és használható embereket. Mindig bőségesen megjutalmazta, gyakran nagy rangra emelte s kivétel nélkül alkalmaita is őket. A Bátoriak, Szapolyaiak ösét s Kinizsi Pált ő emelte alacsony sorból az ország vezető urai közé.

Egyszer egy nagyhangú talián jelentkezett az udvari embereknel, hogy ő olyasmit tud, ami mindenkit bámulatba ejt. Engedjék meg, hogy a királynak bemutassa. Babszemeket tud áthajigálni a kulcslyukon.

A hóbotos művészt jelentették a királynak, aki szakított is időt, hogy a mutatványt megtekinthesse. Tettszett is neki nagyon. Még tapsolt is hozzá, hogy a talián szeme ragyogott a büszkeségtől.

De megnyult az arca, amikor Mátyás király véleményét hallotta:

— Ilyen ügyes embert még nem láttam. Adjatok neki jutalmul egy kosár babot, hogy még tovább gyakorolhassa magát.

Csodálkozó és kacagó környezetének pedig ezt magyarázta a király:

— Az az ügyesség ér valamit, amiből a nemzetnek és hazának dnyo van. Az mindent megér. Ez egy véka babot sem.

IGAZGYÖNGYÖK

A boldogság színes palota, de csak úgy épül fel, ha alapját magad ásod, s követi magad rakod egymás fölé.

A hit éltető napsugár, a mennyekig növeszt. A kedves oimos eső, a föld sarába vág la.

Április

23 VASÁRNAP

Miseric, Béla

24 HETFO

György

25 KEDD

Márk

26 SZERDA

Szent József olt., Ervin

27 CSÜTÖRTÖK

K. Péter, Arisztid

28 PÉNTEK

Ker. Pál, Valéria

29 SZOMBAT

Péter vt., Albertina

A nappal tartama április 20-án: 14 óra 10 perc; e hét folyamán 21 percet nő. — A hold fényváltozása: Első negyed április 29-án.

Uj Üstökös

A berlini csillagászati intézet értesítése alapján a svábcbergi csillagvizsgáló intézet tudósai április 18-ika óta élénken figyelik az északnyugati égbolton, ahol egy gyorsmozgású üstökös tűnt fel. Az üstökös már szabadszemmel is meg lehet látni, távcsővel pedig kivethető a magja és csóvája is. Fénye csak kevéssel halványabb a Góncólszék csillagainál.

Bárczay János és Kölcsey István gazdasági főtanácsosok. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére, Bárczay János dr. országgyűlési képviselő, a bajkéri földbirtokosnak, továbbá Kölcsey István országgyűlési képviselő, földbirtokosnak, a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismeréséül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta.

A hercegprímás szülőfaluja országgyűlést avatott. Április 16-án, vasárnap avatta fel a pozsony megyei Deáki község, Magyarország hercegprímásának szülőfaluja, a felröpcözött országzászlaját, amelyet Deáki elszármazottai ajándékoztak a községnek. Az ünnepségen megjelent Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás is. Az illusztris községségi résztvevő hercegprímás által pontifikált ünnepi szentmisén, majd a helybeli református templomban volt ünnepi istentisztelet. Ezután a sok ezer főnyi közönség az új országzászló elé vonult. Hercegh Frigyes deák plébános megnyitotta szavai után Cselényi Pál dr. az Erélyes Országzászló Nagybizottságának társelnöke mondott határozott beszédet. Most az énekar a Híszkegyet énekelte el, majd Mihályi Ernő dr. pannonhalmi főiskolai tanár és Czibor József református lelkész mondott ünnepi beszédet. Ezután Sereghy István őrnagy a katonai parancsnokság nevében, mások a különböző egyesületek részéről helyezték el a koszorúkat az alapon. Tóth Pál szavalt s végül a csapatok díszmenetben vonultak el az új nemzeti jelkép előtt.

Wünscher Frigyes, a Hangya vezérigazgatója, Bogyiszló diszpolgára. Bogyiszló nagyközség képviselő-testülete Wünscher Frigyes dr.-t, a Hangya alelnök-vezérigazgatóját, a község szövetkezeti megszervezése körül szerzett érdemeinek elismeréséül, képviselőtestületi választotta meg. A diszpolgári oklevelet május 14-én ünnepélyes keretek között nyújtja át Bogyiszló képviselőtestület.

Magyar birkózók győzelme Welsben. A Magyarország és Németország között lefolyt görög-római stílusú birkózómérkőzés során a magyar fiúk 4:3 arányú győzelmet arattak a legnagyobbbírást európai bajnokokból álló német csapat ellen. A magyar csapat a nehézsúlyban, középsúlyban, félnehézsúlyban és nehézsúlyban szerezte meg a győzelmet; míg a németek a légsúlyban, könnyűsúlyban és váltósúlyban jeleskedtek.

Husz pengő a műszerkeggyel megtalálói. A Meteorológiai Intézet április 17-től 22-ig legkürkutatott műszereket bocsátott fel a magasabb légrétegek tanulmányozására. A vesz-zőfonatu kosárral elhelyezett műszereket gumigömb viszi fel a magasba. A gömb elpukkanása után a műszerkeggyel ejtőernyő segítségével ér földet. Az intézet kéri a megtalálót, hogy a kosárra kötött borítékban található sürgőnyomtatványt azonnal sürgőnyózzon „Meteor Budapest” címre, a kosarat és a ballonalkatrészeket gondosan őrizze meg. Bűntudó cselekmény az állami tulajdont képező műszereket felbonthatni, mert ezáltal a műszerek tudományos feljegyzései tönkremennek. Aki a műszert sértetlenül beszolgáltatja az intézetbe, husz pengő jutalmomban részesül és összes költségét megtérítik.

A Szent Jobb országjárása a Felvidéken. A tavalyi Szent István-jubileumi évben megkezdett Szent Jobb országjárásának az idén folytatása lesz. Április 29-én, szombaton indul el az Aranyvonaton országjáró utjára a dicsőséges Szent Jobb, ezáltal Veszprémbe, Zircbe, Pannónhalmra s a visszacsatolt Komáromba, Érsekújvárra és Lévára. A viz-szakerületi területék lakossága óriási lelkesedéssel fogadta az előzetes hírt, hogy első szent királyunk épségben maradt Jobbja az Aranyvonaton díszes kíséretével újból országjárásra indul, hogy most már azokat a vidékeket is felkeresse, amelyek visszajöttek az anyaországhoz.

Juhászattal foglalkozó gazdaságnak díjmentesen kiadnám tartásra — kellő gondozás mellett — két és fél éves fekete szamáródorómet. Kezes, szelid, jól fejlett, lovagolható. Kordélyt is huzott. Cím: Korponai József, Árpádközpont, Csongrád vármegye.

Minden magyar község fogadjon testvérnek egy ruszin községet!

A rádió ismételt tájékoztatta a közönséget a nemzeti társadalom újabb megmozdulásáról, a ruszin nép és a magyarság testvérics érzelmi kapcsolatainak elmélyítése érdekében. Városok és községek a nemes cél szolgálatára jelentkező vállalatok és derék magyar emberek kezdeményezéséből kialakult az az érdekes elgondolás, hogy az anyagi megsegítésen túlmenően testvérpárokba kapcsolódjanak az egymás megismerésére, megértésére, szeretetére, kölcsönös támogatására vágó alföldi vagy dombvidéki és kárpátaljai kisebb-nagyobb közséletek.

Trianoni magyar városok, községek testvérré fogadjon kárpátaljai községeket,

hogy közös népi életet éljenek Szent István birodalmában.

A mozgalom alighogy megindult, a nemzeti társadalom máris elgondolta a népművészet, a zene, a dal, a sport, a gyermekesere, a szociális gondozás, a vándormozgalom, a diák-

Hazatértek a hős kerékpáros honvédek. A kárpátaljai harcokban résztvevő Damjanich János 16. kerékpáros zászlóalj április 15-én érkezett haza állomáshelyére, Szegedre, ahol a város egész közönsége meleg szeretettel fogadta. A Dómterem volt az ünnepélyes fogadás. A zászlóalj a körösmezői és a vereckei harcban szerepelt különös vitézséggel. — A Béri Balogh Ádám 15. honvéd kerékpáros zászlóalj ugyanezen a napon érkezett meg állomáshelyére: Kiskunhalasra, vitéz Oszlányi Kornél alezredes, zászlóaljparancsnok vezetésével. A hősök emlékműve előtt zajlott le az ünnepélyes fogadás. Vitéz Koltay Ferenc vezérkari ezredes, dandárparancsnok üdvözölte elsőként Kárpátalja megszállásában és megtartásában kiváló szerepet játszott kerékpáros zászlóalját. A Hősök Emlékművének talapzatára az ezeréves határról hozott koszorút helyezték a kerékpáros honvédek.

Igy innak a magyar gazdák a Rakoshegyi Baktériumölőről: Szegedi Mihály (Herczeg). Több ízben rendeltem és mindig nagy hasznát láttam, most is kérek 6 liter, utánavét mellett. — Hegedűs Samuel (Demecser). Kérnék utánavét mellett 3 liter Rakoshegyi Baktériumölőt, ami volt, elfogyott és az a tapasztalatom, hogy használ. — Tamás Pál (Somogyi). Kérek 10 liter Rakoshegyi Baktériumölőt; egy éve használok és nagy hatást tapasztaltam. — Bán Pál (Bákcseaba). Bátor vagyok kijelenteni, hogy hét év óta használok a Rakoshegyi Baktériumölőt és azóta egyetlen sertésem sem hullott el, pedig a környéken nagyon uralkodott a vész. Ezért kérek most is három litert. — A Baktériumölő iránt érdeklődőknek értékes kis prospektust ingyen küld: Aultsky Ottó vegyszerkereskedelmi irodája, Budapest, VII. kerület, Dohány-utca 81. szám.

Gépkocsis és vonat összeütközése. Riesz László 29 éves gépkocsivezető, győri lakos, gépkocsin Pápáról Győrbe igyekezett. Ménfőcsanak község határában nem vette észre, hogy a vasuti órház sorompója le van eresztve, nekijártott s azt félrelökte, kocsijával a sínekre került. Ugyanezért ért oda a pápai személyvonat, amely a gépkocsit elütötte s mintegy 250 méternyi távolságra maga előtt tolt. Riesz Lászlót életveszélyes sérüléseivel a győri kórházba vitték, ahol még aznap meghalt. László Nándor, a gépkocsis utasa, könnyebb sérülést szenvedett.

A szegények részére kiállított okiratokra nem kell bélyeg

A szegények részére kiállított okiratokra ezidőszert jogszabály nem biztosít illetékmentességet. Ennek a szociális intézkedésnek hiányát pótolja a pénzügyminiszternek most megjelent rendelete. A rendelet szerint a hatóságilag igazolt szegények részére ezúttal az illetőségi és állampolgársági bizonyítványokat, valamint azokat a bizonyítványokat, amelyek alkalmazás, vagy állás elnyeréséhez megkívánt feltételek igazolása, iskolába vagy nevelőintézetbe való felvétel céljából, avagy tandíjkezelvény igénylése végett szükségesek, végül a felsorolt bizonyítványok kiadásához szükséges bizonyítványokat illetékmentesen kell kiállítani. Ugyancsak illetékmentes az említett bizonyítványok másodlata, másolata és hitelesítése is.

Megszökött két nyilas alvezér. Április 16-án a rendőrség rádiokörözést adott le az összes külföldi rendőrhatalósághoz, kérve, ha Nesz Károly 38 éves magánbiztonsági és Rothén Ferenc 39 éves szigorlóorvos bárhol jelentkeznek, tartóztassák le őket és elfogatásukról értesítsék a budapesti rendőrséget. Nesz Károly és Rothén Ferenc ismert alakjai voltak a Hungarista-mozgalomnak. Nesz az ifjusági csoportnak volt a főnöke, míg Rothén a külügyi osztály élén állt. A párt feloszlata után mind a ketten a kistarcsai internálótáborba kerültek. Április 11-én orvosi vizitre jelentkeztek és egy polgári ruhás rendőr kíséretében behozták őket a fővárosba. A Keleti pályaudvarról a Szechenyi-fürdőbe vitették magukat azzal az ürüggyel, hogy az orvosi vizit előtt tisztálkodni szeretnének. A fürdőből azután egy mellékkijáraton kiszurrantva, társuk megszökött. Az a gyanyu, hogy külföldre menekültek.

Szállítsák le a só árá. A Dunatiszakai Mezőgazdasági Kamara választmányi ülést tartott Keeskménen. Máriássy Mihály képviselő elnöksége, Gesthely Nagy László kamarai igazgató a sertésvásárlások körül történt visszaélésekről számolt be, amelyek ügyében vizsgálat indult és a jogos panaszok alapján kártérítést kapnak a gazdák. Több felszólalás alapján kimondta a választmány, hogy felterjesztéssel fordul az Árkormánybiztosághoz a só árnak mérséklése iránt és az előállt és a kifizetésűtől husárok között mutakozó feltűnő különbségek kivizsgálására. P. Varga Vince az állatértékesítés érdekében kérte a bárdnyus konzernnek való feldolgozást a hadsereg céljaira.

Halálra ítélték egy rablőgyilkost. A múlt év december 17-én Pest-szenterzsébeten a Horthy Miklós-ut 14. számú ház üzlethelyiségében oszlásnak indult holttestet találtak. Csakhamar megállapították, hogy gyilkosság történt és az áldozat Igrinyi Lajos gyümölcskereskedő, akit körülbelül két hónappal korábban ölhettek meg. A gyanyu László Sándor kereskedelmi alkalmazottja, Igrinyi társára terelődött. László Sándort néhány nap múlva elfogták és ekkor beavallotta, hogy Igrinyi Lajost baltával meggyilkolta. Tudta, hogy társa 1800 pengőt örökölt és ezt a pénzt akarta megszerezni. A zsebében azonban csak 345 pengőt talált. A pestvidéki kir. ügyészség László Sándor ellen rablással párosult gyilkosság büntetése miatt emelt vádat és a bizonyítási eljárást és a perbeszédet után a törvényszék kötéláttal halálra ítélte László Sándort.

Rövid
történet

A rádiós rabló

Fordította: Vécsy László

I.

Hétfőn délután négy óra tájban Petersen Harry, a rádióstársaság fiatal tisztviselője, jelentkezett az egyik közjegyzői hivatalban és nagyalakú, vörös pecsétekkel gondosan lezárt borítékot nyújtott át az irodavezetőnek:

— Ezt a levelet, — mondotta a fiatal tisztviselő — akkor, kizárólag akkor szabad felbontani, ha a nevem szerepelne az újságokban — valami rendori hírrel kapcsolatban. Természetesen balesetet vagy szerencsétleneséget nem számítok ide, hanem inkább őrizetbevételét. Hiszen ért engem?

— Ertem! — bölintott az irodavezető, szemüvege mögül. — A határidő?

— Két hét, mondjuk! — hangzott a felelet. — Ebben a lepecsételt borítékban igen fontos, okmányyszerű bizonyítékok vannak arról, hogy ártatlanul keveredtem gyanúba. A levél tartalmát tehát haladéktalanul tudomására kell hozni az illetékes hatóságnak. Ugyanakkor szabályszerű ügyvédi meghatalmazás van a borítékban, az ott megnevezett védőügyvéd számára s megfelelő előleg, készpénzben.

A közjegyző újabb borítéka zárta a lepecsételt levelet, lajstromozta, sorszámozta, szelvényzetekkel látta el, ráírta, Petersen Harry nevét, aztán tenyerét nyújtotta:

— Tizenhat shilling, hat pence, — mondotta. Es nyomban hozzátette: — köszönöm!

S Petersen Harry, a rádióstársaság tisztviselőjének levele bekerült a közjegyző pánclszekrényének legbelső rekeszébe.

2.

A levél, amelyet Petersen Harryn kívül egyetlen ember sem ismert, a következő volt:

„Ma, azaz hétfőn este kilenc órakor betörők a rádióstársaság pénztárába, kibontom a pánclszekrényt és az ott talált készpénzt magamhoz veszem. Nem nyereszkedni akarok, az sem a célom, hogy a rádióstársaságot megkárosítsam, hanem egyszegezől annak szemléltetésére teszem, hogy milyen elavult és hiányos a rádióstársaság biztonsági berendezése és milyen felültes az őrizet. Többször figyelmeztettem az igazgatóságot erre, de mégsem történt semmi.

Annak bizonyítására, hogy kizárólag ilyen figyelmeztető és oktató célzata van eljárásomnak, előterjesztem: 1. jelen leveletem, amelyet a hivatalos közjegyzői pecsét igazolása szerint öt órával a betörés előtt helyeztem letébe; 2. büntetlen előletemet és azt, hogy takarékbetétem van a Központi Bankban, tehát nem az inség vitt rá erre a lépésre és végül 3. azt a tényt, hogy a pánclszekrényből magamhoz vettem összeget visszaszolgáltatam. A pénz ezidőszáig — hasonlóan lepecsételt borítékban — a Központi Bank nevemre szóló pánclrekeszében található meg, hiánytalanul.”

3.

Hétfőn este pontban kilenc órakor Petersen Harry besétált a rádióstársaság pénztárhelyiségébe. A studio felől, a hátsó lépcsőn ment fel az elhagyatott épületrészbe és utközben senkivel sem találkozott, egyetlen lélek sem tartóztatta fel. Felőrá munkával lefejeztette a régi rendszerű, borhadt, öreg pánclszekrény tetejét. A fiatal tisztviselő ugyanaznap, este tíz óra után néhány perccel tekintélyesen kövér, lepecsételt borítékot helyezett el a Központi Bank éjszakai pánclrekeszében. A borítékban ez állott: tartalma 128.000 font (két és félmillió pengő)

A vakmerő kasszafurorbetörést kedden reggel hat órakor fedezte fel a takarítószemélyzet. Haladéktalanul értesítették a büntügyi rendőrséget és

az államügyészséget. A rendőrség lázas munkához látott és ez a lázas munka, megszakítás nélkül, kerekken két héten át folyt. Eredményt azonban nem hozott.

4.

Petersen Harry időközben azt a meglepő felfedezést tette, hogy nemcsak a rádióstársaság pénztárának biztonsági berendezése és őrizete, de a büntügyi rendőrség felkészültsége is elavult, régi és nem áll hivatása magaslátán. A fiatal rádióstársasági tisztviselő eligondolkodott és töprengése havi fizetése és a borítékban lévő összeg hat számjegyi értékjelzése körül forgott, összehasonlítá párhuzam alapján. A gondolkodás eredményeképp és a felfedezés birtokában Petersen Harry elsősorban felvette a Központi Bankban lévő takarékbetéjét s ezen részint elsoosztályú utifeliszerelést, részint egy másodosztályú hajójegyet vásárolt, egy tengerentuli kikötőbe.

A menetjegyirodából egyenesen a közjegyzői hivatalba sietett:

— Kérem levélbeli letétem kiadását. A határidő lejárt és a kikötött feltétel nem következett be.

A szemüveges közjegyző bölintott és kiadta a lepecsételt borítékot, amit a fiatal tisztviselő megsemmisített. S következő útja a Központi Bank éjszakai pánclrekesz-osztályára vezetett, ahol magához vette a másik, kövér, lepecsételt borítékot, amelynek külzetén ez állott: Tartalma 128.000 font. Még azznap bejelentette a rádióstársaságnak, hogy kilép a szolgálatból, mert tengerentuli utra indul, ahol nagyobb örökség vár rá.

5.

A számítás és a terv kitünő volt, — csak egy helyen csuszott be a hiba. Amikor ugyanis Petersen Harry hajóra szállt, körülbelül abban az időben történt, hogy a Központi Bank pánclrekesz-osztálya értesítést küldött ügyfelének, a rádióstársaság fiatal tisztviselőjének a 128.000 fontos boríték felvételéről. Az értesítést a rádióstársasághoz küldte, ott felbontották a levelet s miután pontosan ilyen összeg tunt el a feltört pánclszekrényből, a fiatal tisztviselő hirtelen elutazása is gyanut keltett, — nem volt nehéz megtalálni az összefüggést a közjegyzői letét, a betörés és Petersen Harry öröksége között.

Igy történt, hogy a King Edward óriásgözös fedélzetén a rádióstársaság rövidhullámú körözó értesítése éppen akkor érte el a fiatal tisztviselőt, amikor kedélyes kártyapartijában felvette a lapot.

— Kontra, — mondta az első hajóosztás. — Uram, kövessen a kapitány elé!

Tíz perc múlva Petersen Harryt letartóztatásba helyezték. A fiatal ember keserűen sóhajtott fel:

— A rádió bosszút állt... Bár milyen szellemes volt a terv, a rádió keresztülhuzta a számítását!

Egy kis mosoly

— Tudja mit álmodtam ma éjjel, Elluska?

— Mit?

— Hogy megkértem a földkerekség legszebb lányának a kezét.

— És mit válaszoltam? Igent mondtam?

— Az anya vendég névre mutatva, megkérdezi a kisfiától:

— Milyenek talárod a Stanci néni, Palika?

— Nem mondhatom meg.

— Miért?

— Félek, hogy kikapok.

— Miért viszel magaddal ilyen nagy sörétes töltényt, mikor csak fogolyra vadászol?

— Vélünk jön a végrehalló is.

A mi költőink

Bakanóta

Kiskapunat estéknél kitárom,
Minden este galambomat várom.
Várom... várom, hej de nagyon várom,
Amint megjön, a karomba zárom.

Rózi, Rózi, legdrágább virágom
Pünkösöd után te leszel a párom.
Kiskapunat te fogod kitárni:
Estéknél majd engemet fogsz várni.

IFJ. KUPÁN JÁNOS (Budapest)

Van nekem egy...

Van nekem egy piros-szajú galambom,
Nincs is párja ezen a nagy világon,
A két szemé akár két gyémánt tize,
Nem is tudnék én megélni nélküle.

Nem törődöm semmivel a világon,
Hogyha este ölelhetem kis párom,
Forró csókot, ha nyomok az ajkára,
Az a csók a mi boldogságunk ára...

Ha bemezgek Kassára a vásárra,
Veszek meked piros-szajú tavaszra,
Nem kérek én azért tőled semmit sem,
Ugyis tudom, csókot adsz, majd cserében.

Édes rózsám idehallgass, én mondom,
Nekem te vagy az egyetlen galambom,
Neked pedig én legyek az igazi,
Mert különben... különben nem mondom ki!

BARTÓK ERNŐ ELEMÉR (Szepsi)

Előre a kezdett uton...

Előre a kezdett uton,
Mit őseink tapostak,
Aki a mi szent nevékre
Dicsőséget s hirt hoztak.

Előre a kezdett uton:
Aki gyáva — nem magyar,
Mert annak a hideg koble,
Csak egy holt szívet takar.

Van még karunk s akarunk,
Ki a sikra, ki vele!
Magyar virtus, magyar kézből:
Ugyan ki áll ellene?

Legyünk méltók őscinkhez,
Kik szerék nekünk e hont,
Melynek minden kis rögéért,
Anyai magyar vér kifolyt.

Előre a kezdett uton,
Előre hát ifjuság:
Verjük le a rablilincset s
Tegyük nagyá a hazát!

MOLNÁR FERENC (Csorna)

Találja ki!

Sok olyan magyar szó van, amelyeknek, ha elhagyjuk az első betűjét, egy új, más értelmű szó marad meg. Ilyen például a sok szó is: s-ok, vagy a h-arc szó. A célminél több ilyen szó beküldése.

A levelezőlapra irt válaszokat a Vasárnapi szerkesztőségnek címére (Budapest, V., Báhory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező válaszokat nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik a legtöbb megfelelő szót küldték be, előfizetőiaborunk tagjai és előfizetési díjhátalékok nincs.

A Találja ki! eredményét a 20-ik számban tesszük közzé.

A 14-ik számban közölt Találja ki! megfejtése a következő:

Kárpátalja

Beérkezett harmadik helyes megfejtés. Könyvjutalmat küldtünk:

Fodor Ferenc (Szeged, Csorva)

Tarnay György (Dávod)

előfizetőink címére.

Képviselelőjölt és beteg ember mind igen szépen szokott beszélni.

*
Az embernek egy választási körút végetével lehetetlen, hogy olyanná ne legyen a bőre, mint a bagaria: először a portól és napégtéstől, másodsor attól a sok érdemtelen magasztalástól, amit nyilvánosan a szemé mondanak.

*
Egész nap komédiát játszani: minden embernek mondanivaló, ami nem igaz, s átvenni tőle, amit az — hazudik vissza.

*
Hanem inni kell: ez már regula. Ha vízbe ugrol, vizet kell innod; ha borba ugrottál, bort kell innod.

*
A nép szerelme veszedelmes csábító, a néptömeg lelkesült mámorában iszonytató varázsvan, a felemelt alakot dicsőíten, izgézt, búbaj veszi körül, — ami elszédít.

(Jókai Mór gondolataiból.)

TANÁCSADÓ

Kérdés: Milyen összegű első díjakat kaptak 1938-ban és az idén a mezőgazdasági kiállításban az első díjas angolnyulak tenyésztői? (R. E., Kissimlyó.)
— Felelet: Pénzdíjat senki sem kapott, csak oklevelet és émet.

Kérdés: Mennyit érnek a birtokomban lévő osztrák, magyar, olasz vöröskereszt és Bazilikai sorsjegyek és kibúrtak-e azokat? (B. O., Babó.)
— Felelet: A kérdézt sorsjegyek teljesen elértelekedtek.

Kérdés: 1. 78 éves mezőgazdasági osztlónek jár-e öregségi biztosítás; még most is szolgálatban van. 2. 43 éven át egy helyben szolgált mint gazdasági osztló. Jár-e neki valami pénzbeli ajándék, vagy legalább valami címserő oklevél? (R. L., Szentkozmadombja.)
— Felelet:

1. Az 1938. évi XII. te. szerint öregségi járadéka jogosult, aki 65 életévet, ha pedig bizharcos 63. életévet betöltötte és legalább 15 éven át évenként 15 hétre a biztosítási járulékot a biztosítási intézethez befizette. Aki a törvény hatálybalépésének napján a 65-ik életévet betöltötte, öregségi járadéka jogosult, ha keresete a törvény hatálybalépésének idejét megelőzőleg tulnyomó részben gazdasági munkavállalói viszonyban ered és a 45. életévének betöltése után 15 éven át évenként legalább 15 hetet töltött el gazdasági munkavállalóként. Ha ezeknek a feltételeknek megfelelően, akkor jár öregségi járadék. 2. Ha egyébként érdemes rá, akkor igen; a munkaadója terjessze fel kintutetésre a földművelésügyi minisztériumhoz.

Kérdés: Az uradalom a szántóföldtől az erdőt hány méterre köteles kiirtani? (R. S., Felénmet.)
— Felelet: Annak a kérdésnek az eldöntése az erdőtulajdonos a szomszédos szántóföldtől az erdőjét milyen messzire kezdheti kiirtani, vidékünkint, valamint az erdőminőségét szerint más és más. Mindenestre szabály az, hogy ha az erdőtulajdonosa azt köteles megtéríteni. Amennyiben tehát az erdő miatt kára van, fordulhat a kár megtérítése iránt a bírósághoz, vagy erdőrendészeti panaszával a főszoigabírói hivatalhoz.

Nem gazdaságos a sertés-és baromfitenyésztés a törvényesen végett

Rákoshelyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII., Dohány-utca 94. II. sz. 2

Árak: Demionnál az Budapest

3 4 6 8 10 15 20

370 480 710 910 1080 16120

Tanulásiok prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Kérdés: Szegényjogi bizonyítvánnyal korházban apólok, a korházi költségeket kotelés vagyok-e megfizetni, mivel egy kis házam és 1600 négyzetöglű területet földem van? (N. L., Tiszadárs.) — **Felelet:** Nem tartozik. Kérvenyezze a varmegye alispánjától a közházi költségek elengedését.

Kérdés: Utasgátat iránt indított perben a járnai bíróság és a törvényszék elutasított. Mit tegyek? (F. L., Bacsalmás.) — **Felelet:** Amennyiben a pertárgy értéke 2000 pengót meghaladta, úgy az ítéletablánál, felülvizsgálati kérelemnek van helye.

Kérdés: Gazdasági eszéló uradalomnál hany éves szolgálat után igényjogosult nyugdíjra? (V. J., Pusztaföldvár.) — **Felelet:** Ha csak szerződésileg a nyugdíj nincs kikötve, egyébként az uradalomtól nem jár. Járhat ellenben öregségi biztosítási jármék; tessék előtérteni a „R. L., Szentkozmadombja” címek feletbe adott tanácsot.

Kérdés: Milyen fajta bírák érdemesek tartani, melyik fajtanak legelőkésebb a gyapja, hol lehet ilyenfajta fiatal választási bírák beszerezni és mennyiért? (B. A., Pincohely.) — **Felelet:** Fésüst-merinót legelőkésebb tényészteni most Magyarországon. Beszerezhető választási bárány darabonként 5—10 pengőért minden uraldalmi juhászban. Így bizonyára az orosz Észterházy hercegi uraldomban is.

Kérdés: I. 1925. évben a m. kir. földmivelségi minisztérium kiadományok között I. szám alatt megjelent a „Gazdálkodók Utmutatója” című könyv. Szeretném ezt a könyvet megvásárolni, hol kaphatnám meg? K. Kisbirtokosoknak mintául szolgáló trópatelcsepi szándékosom tészténi befolyással. Tudomásom van arról, hogy ilyen célra kedvezményes áru cementet lehet beszerezni. Kérem feloldni, mi a beszerzés módja. Nem lehet-e valamilyen segélyt kapni, ha igen, mi annak a módja. (L. L., Balatonkilit.) — **Felelet:** I. a könyvet a földmivelségi minisztérium könyvtára küldte szét annak idején; tessék ott kérni, talán még van készlet belőle. 2. Mintatrágya-telepekhez állománysegélyt időnként az a földmivelségi minisztérium. Ezirányban tessék az illetékes gazdasági felügyelőhöz fordulni; az 6 utátn kell a kérvényt elküldeni.

Kérdés: I. Castorrez-nyulat szeretnék beszerezni; de nem tudom, hogy tisztavérű állatot hol lehet kapni, hozzánk legközelebb. 2. Hogyan lehet a prém hazánra kikészíteni? (F. J., Richardmágyar.) — **Felelet:** I. Castorrez-nyulat elad Szabó László, Budapest, Gyáli-ut 15. továbbá „Ellus” prémnyultelep, Hédenyvárosbány, Matom-utca 2. Ára 5—15 pengő darabonként. 2. A prém kikészítéssel kár próbálkozni, mert ez háziág nem sikerül. Hivatásos szűzmeszterre kell bízni.

Kérdés: Van-e különbség tápanyagtartalomban a rozsban, ha azt darálva, avagy párolva (főzve) etetik a hizékoló vagy marhákkal? (R. L., Szentkozmadombja.) — **Felelet:** Nincs lényeges különbség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sz. I. Husztot. Az új előfizetőnek a lapot megindítottuk. Üdvözlét. — G. J., Buszák. A két új előfizetőnek lapunkat megindítottuk. Sok üdvözlét. — Magyar-goncsi hadbavonult feleségei. Forduljanak bizalommal kérdéseikkel a közszégi előjárószághoz.

VASÁR ÉS PIAC

GABONATÓZSDE

Készárúpiac. Buza tisztav. 77 kg-os 20,65—20,95, 78 kg-os 20,85—21,15, 79 kg-os 21,05—21,35, 80 kg-os 21,15—21,45, felsőt és dunatiszákózi 77 kg-os 20,55—20,85, 78 kg-os 20,75—21,05, 79 kg-os 20,95—21,25, 80 kg-os 21,05—21,85, fejérmegyel 77 kg-os 20,70—20,95, 78 kg-os 20,90—21,15, 79 kg-os 21,10—21,35, 80 kg-os 21,20—21,45, főbbi dunántúli 77 kg-os 20,60—20,90, 78 kg-os 20,80—21,10, 79 kg-os 21—21,30, 80 kg-os 21,10—21,40, rozs pestr. 14,80—14,95, más szárm. 14,90—15,30, sörárpá kiváló 20—21,25, sörárpá elsőrendű 19,25—19,75, rakományárpa elsőrendű 18,75—18,95, közepm. 18—18,20, zab elsőrendű 22,85

22,85, közepm. 22,50—22,85, tengeri tisztántúli áll. 16,90—17,05, finom buza-korpa 14,20—14,30, 8-as buzálszt. 16,40—16,70 pengő 100 kg-kint.

Határidősiplac. Rozs májusra 14,47—14,50, júniusra 14,77—14,78, tengeri májusra 16,93—16,94, júliusra 17,36—17,38 pengő 100 kg-kint.

Mágnaiac. Árak helyi vidéki vasútállomáson 100 kg-kint minőség szerint: Lúccerna, olomárok 260—275, löhere, olomárok 128—138, szősbőbűkköny 36—38, muhar, 21, fehérkőles 18—22, vörökőles 18—19,50, tökmag, nagyszemű 27—28, kizssemű 23—24, expresszorsó 19—20,50, viktóriabors 18—19, dunai szőkványab 29,50—30, lenccse, nagyszemű 36—43, közepesmű 22—27, kizssemű 20—22, uraldalmi kékalmá 120—125 pengő.

Takarmányvásár. Árak mestormázsaútként: Réti széna I. a 8—9,50, II. a 6,80—7,80, III. a 6—6,50, lucernaszéna 8,30—11,50, rozszalma 4 pengő.

Abraktakarmánypiac. Árak métermázsaútként, klesnyben: Árpakorpa 14,80, borsóhéj 20, buzakorpa 14—14,50, buza-takarmányliszt 16,50—17,50, kókuszpogácsa 14,75, lenmagpogácsa 17, napraforgópogácsa 15,25, szártított rapaszellet 12,50, cecepogácsa 11,20, rozskorpa 14, melasz 10,80, halliszt 45 pengő.

Vágómarha. Árjegyzés elsőlyban: Bika, tarka I. a 51—54, II. a 44—50, III. a 33—48, ökör, magyar I. a 57—60, II. a 46—48, III. a 32—44, tarka I. a 73, II. a 62—66, III. a 32—31, tehén, tarka I. a 62—68, II. a 44—60, III. a 32—43, növevődek 64, kivételés 75, kicsontozni való 16—31 fillér kg-kint.

Tenyészmarok és jármosörök. Ia beföldi jármosörök (tarkos) és beállítantúli való tinó 52—56, Ia beföldi jármosörök (fehér) és beállítantúli való tinó 54—58, 1½ éves tinó 50—54, fiatal, friss fehérek tén 70—80 fillér kg-kint elsőlyban.

Borjú. Árjegyzés elsőlyban I. a 72—76, II. a 64—71, III. a 54—60 fillér kg-kint.

Juh. Külföldinek megfelelő I. a fiatal ürül, darabonként 50 kg sulyban 44—48, Ia fiatal bárány páronként legalább 80 kg sulyban 48—50 fillér kg-kint, etetésitát után gazdaságban mázsálya, 3 kg sulyvevőnással.

Ló, ígás kocsi (nehéz nyugati fajta) 420—750, ígás kocsi (könnyű nyugati fajta) 260—385, számár 68, alárendelt 16 40—250, vágó ló 40—120 pengő darabonként.

Szertés. Uraldalmi zlszertés páronként 340 kg-on felül 90—100, 340 kg-on alul 94—95, szedettertés I. a 93—96, II. a 86—92, slány min. 86—84, öregsértés I. a 78—84, k. 86—93, II. a 70—78, angol tésztés 92—96, angol sonkasértés I. a 92—94, II. a 78—90 fillér kg-kint.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztantúli való 182—148, sózott 150—200, tisztóli 180—240, háj 148—160, tepertő 150—229, sertészsír helybéli 144—198 fillér kg-kint.

Baromfi és tojás. Elő baromfi: Tyuk 250—400, csirke 190—250, rántantúli való 180—250, süttintúli való 250—320 fillér darabonként. **Leölt baromfi:** Tyuk 160—220, csirke 320—450, rántantúli való 240—400, süttintúli való 260—360, ruca, bizott 150—220, lud, hizott 150—210, pulyka, hizott 120—200, libamáj, nagy 600—900, kiesti 300—600 fillér kg-kint. **Tojások** 10 darabig 7—9, főzőtojás 6—7, apró 6—7 fillér darabonként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 240—400, csuka 160—300, ponty 120—200, kárász 120—160, compó 120—140 fillér kg-kint.

Marhabőr. Vidéki vágóhidakon: Dunántúli 1,10—1,15, Duna—Tisza köze 1,05—1,10, Tiszavidék 0,95—1 P kg-ként, tarka alapon. A magyar árú 10 fillérről elsőlyb. Bika bőr 35—40 kg közötti 10 százalékkal, 41—50 kg-ig 25, 51—60 kg-ig 30 és 60 kg-tól felfelé 40 százalékkal elsőlyb, mint a marhabőr. Bivalybőr 30 százalékkal elsőlyb a marhabőrtől. Budapesti vágóhídi prima bőr, szarv és esont nélkül, sőtmentesen, 38—40 kg-on felül 1,60—1,65, ennél alacsonyabb sulyú felettel 1,55—1,60, vidéki, itt utánkézelt prima árú 1,50 P kg-ként. A példékem sőtmentesen, szarvval ezek az árak arányesültek: dunántúli árú 1,40, duna—tisza közi 1,35, tiszavidéki 1,25—1,30 P kg-ként, az vidéki állomás.

Toll, I. a Rupf 7—7,20, II. a Rupf 5—5,20, II. a Rupf 3,80—4, I. a Rupf 2,90—2,60, bizott toll 3,85—4, Ia fosztott toll 5,20—5,30, II. a fosztott toll 2,90—3, Ia pelyh 11,40—11,50, II. a pelyh 8,30—8,60, fehér kacs 3,85—3,90, szürke kacs 2,10—2,20 pengő, tarka csirke 27—35 fillér kg-kint.

Zöldszék. Sárgarópa 14—24, petrezselyem 16—24, kevert zöldszék 16—24, zeller 36—56, kalarák (új) 30—50 db-ja, voroshagyma, makói 20—24, közönséges

14—20, fokhagyma 18—40, oékla 16—28, fejeskáposzta 25—40, savanyított káposzta 18—20, kelkáposzta 20—34, vöröskáposzta 30—36, fejessaláta 8—30 db-ja, forma 60—120, burgonya, főttolt 18—24, Gúlliba 12—15, őszli róza 12, nyári róza 14—16, Ella 8—12, kifli 26—30, tömött eszpergekomba 120—240, szártított 400—1000, spárga, udjóság 80—500, sóska 24—80, paraj, tisztított 20—40, feketeteretek 16—28 fillér kg-ként. Hónaposterek esomónként 12—40 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 100—200, szilva 120—160, gyümölcsiz 120—200, dióbél 400—500, mogyoró 260—280, mogyoróból 440—500, héjazott mandula 400—640 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 420—560, fétédes 360—480, róza 320—380, mák, kék 160—180, pergetett méz 180—200, kőmennyag 200—320, szlinszappan 96—120, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Borpiac. Az elmúlt héten sem alakult ki olyan forgalom az országban, amely az áralakulásra nagyobb hatással lett volna. A kínálat elég kismérvű és emiatt a régebben kialakult árak szilárdan tartottak. Az Alföldön kereskedelmi borok ára, szines boroknál, minimálisan 2,9 fillér, fehérboroknál minimálisan 3 fillér. Malligandfokokonként, jobb minőségű borok literenként 40 filléres áron kelnek el.

Idegen pénzek vételi és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelent, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Száz pengőnél többre kerül 100 darab:** Angol font 1600—1620, dollár 340,90—344,90, kanadai dollár 352—337, holland forint 181,20—183,20 pengő. **Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:** Cseh korona 7,50—11,80, lengyel zloty 60—61,40, szerb dinár 6—7,50, francia frank 9—9,20, román leu 2,60—3,45, bolgár leva 3—3,60, olasz lira 16,90—17,90, svájci frank 76,50—77,40 pengő. Ezekhez az árákhoz kell a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

VASÁRNAP, IV. 23.

8: Szózat. **Utána:** Hanglemezek. 8:45: Hírek. 10: Róm. kath. istentisztelet. 11:15: Evangéliumi istentisztelet. 12:20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12:30: Operaházi zenekar. 13:05: Uzsoki börtön Szurmay Sándor ny. zsalogásúti tábornok üdvözli a hazatért Kárpátalja lakosságát. **Majd:** Hírek. 14: Hanglemezek. 15: Előadás. 15:45: Cigányzene. 16: Dalostépe közvetítése Mosonból. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 1:20: „Modern népvándorlások”. 17:50: Az Újpest—Ferenyvárosi bajnoki labdarúgó mérkőzés II. félidőjének közvetítése. 18:45: Matyó zenekar Kassáról. 19:45: „Magyar tavasz”. 20:10: „Részletek magyar szerzők operettjeiből”. 21:40: Hírek, időjárás. 22: Képzőművészek műsor. 23: Cigányzene.

HÉTFŐ, IV. 24.

12:10: D. Micsay Józsa és Szilgyi Kálmán az Operaház tagja énekel. 13:30: Hanglemezek. 16:15: Diákfőlöra. 17:10: Cigányzene. 18:15: „Színésztréfák”. 18:45: Katonazene. 19:10: „Szép magyar-ság”. 19:50: „A magyar hőskor asszonyai”. Helttye Aranka és Táray Ferenc klasszikus előadói estje. 20:30: Szalonna. 21:40: Hírek. 22: Zenei részletek a „Szerelmeseik” című filmből. 23: Cigányzene.

KEDD, IV. 25.

12:10: Balalajka zenekar. 13:30: Cigányzene. 16:10: Asszonyok tanácsadói. 17:10: Előadás a Budapesti Nemzetközi Vásárról. 17:25: Postászenekar. 18:10: „Szép magyar-ság”. 18:50: **Tájrakj** Keményeslájáról. 19:20: Lengyel Anna és Kalmár Pál magyar nóákat énekel. 20:35: „Szent Veronika kendője”. Lagerlöf Zelma novellája nyomán írta Marich György. 21:40: Hírek, időjárás.

SZERDA, IV. 26.

12:10: Hanglemezek. 13:30: Katonazene. 16:15: Diákfőlöra. 17:10: Éneklő ifjúság. 17:50: Előadás a breton mozgalomról. 18:20: Cigányzene. 19:10: „Szép magyar-ság”. 19:30: Látogatás a Hangya Szövetkezet budafoki borpincészetében. 20:10: Hangverseny Zenekar. 21:20: Hírek, időjárás. 22:15: Cigányzene. 23: Szalonna.

CSÜTÖRTÖK, IV. 27.

11: A Debreceni Kollégium negyvenházes jubileumi ünnepség. 12:30: Hírek,

Mezőgazdasági rádió-előadások BUDAPEST I.

Április 23, vasárnap d. u. 3 óra:

KOLBAI KÁROLY gazdasági akadémiai tanár: „Szénázárítás állványon”. **PAZÁR GEZA DR.** gazdasági felügyelő: „A tejtérítés szabályozása”.

Április 26, szerda d. u. 7.30 óra:

Látogatás a Hangya Szövetkezet budafoki borpincészetében.

Április 27, csütörtök d. u. 7.15 óra:

HORN JÁNOS kertészeti tanintézetű tanár: „Kertészeti időszervi tanácsadó”.

BUDAPEST II.

Április 25, kedd d. u. 5.50 óra:

Mezőgazdasági felőra.

Április 29, szombat d. u. 7 óra:

Mezőgazdasági felőra.

13: Beszékirt-zenekar. 16:15: „Háztartási tanácsadó”. 17:10: „1260 képek”. 18: „Szép magyar-ság”. 18:05: Szalonna. 18:25: Küllégi negyedóra. 19: Kungöy Antal kereskedelem és ipartügyi miniszter előadása a Budapesti Nemzetközi Vásárról. 19:15: Előadás. 19:30: Két egyfelvőnyos: 1. „A aranytábla”. Hangjáték. 2. „A császár utolsó esküje”. Rádiójáték. 20:55: A Debreceni Kollégiumi Kantus kétszázötven fennállása alkalmából rendezett hangverseny. 21:10: Tánclémezek. 21:40: Hírek, időjárás. 22: Zongorahar-mas. 23:10: Cigányzene.

PÉNTEK, IV. 28.

12:10: Séta a Budapesti Nemzetközi Vásáron. 13: Cigányzene. 15:45: Rádió-zenetek a Nemzetközi Vásárból. 16:15: Diákfőlöra. 17:10: Jazzzenekar. 17:30: „Szép magyar-ság”. 18:05: A szilvárló Hosp Ferenc és muzeuma”. 18:35: Komjátépné Füzesessy Maria zongorázik. 18:55: „A rádió és a háború”. 19:30: Operaházi előadás közvetítése. „A nagy-ídi cigányok”. Vígopera. Zenélő szerezte Hétkai Nándor. Arany János költeménye nyomán írta Küllégi Jenő. 20:25: Sportközlemények. 21:40: Hírek. 22:35: Időjárás. 23: Cigányzene.

SZOMBAT, IV. 29.

12:10: A Szegedi Tanárképző Főiskola kamarakórusa. 13: Hanglemezek. 15:45: Rádiózenetek a Nemzetközi Vásárból. 16:10: Kassa felé indul a fővárosi tanuló szakszaki kiállítási kiállítás vonata. 17:10: Műszaki tanácsadó. 17:40: Előadás. Anna magyar nóákat énekel. 18:35: „A luzernézes”. Faragó Ferenc dr. az Országos Középszegélyi Intézet kísérletügyi adjunktusának előadása. 19: Szimfónikus Zenekar. 19:30: „Szép magyar-ság”. 20:10: „Színész papucsban”. Vidám rádióest. 21:40: Hírek. 22: Zongorahar-mas. 23: Szalonna.

Budapest II.

Vasárnap, IV. 23. 11:20: Dalárdá. 15: Cigányzene. 17:30: Jazz. 18:45: Előadás. 19:40: Hanglemezek. 20: Hírek. 21: Szalonna. 22: Időjárás. — **Hétfő, IV. 24.** 18:15: Német nyelvlecke. 19:15: Előadás. 19:30: Gordonka. 20: Hírek. 20:30: Tánclémezek. 21:30: Időjárás. — **Kedd, IV. 25.** 17:30: Előadás. 18:20: Francia nyelvlecke. 18:30: Evvel. 19:30: Felolvasás. 20: Hírek. 20:20: Szalonna. 21:30: Időjárás. — **Szerda, IV. 26.** 18:20: Olasz nyelvlecke. 18:30: Előadás. 19:30: Hanglemezek. 20: Hírek. 20:20: Ének. 20:30: Tánclémezek. 21:30: Időjárás. — **Csütörtök, IV. 27.** 19:10: Hátra. 19:30: Angol nyelvlecke. 20: Hírek. 20:20: Hanglemezek. 21:20: Hangverseny. — **Péntek, IV. 28.** 18:15: Zongora. 18:35: Ruszin énekek. 20: Hírek. 20:20: Szalonna. 21:30: Időjárás. — **Szombat, IV. 29.** 17:10: Hanglemezek. 19: Előadás. 19:30: Előadás Belgrádról. 20: Hírek. 20:20: Zongora—fuvola. 20:55: Cigányzene. 22: Időjárás.

Arany- és ezüstpénzek

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 30 fillér, kétkoronás 72 fillér, ötkoronás 1 pengő 90 fillér, régi egykoronás 95 fillér.

11 karátos tömörarany grammoként 3 pengő 25 fillér.

Szinarany kilogrammja 5800 pengő. Szénészüt kilogrammja 95 pengő.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EML.